

DATABASEHANDLING
I
SLEKTSFORSKNING

Dis

SLEKT OG DATA

Nr 4/1992 Årgang 3

Løssalg kr. 35.-

SLEKT OG DATA

P.b. 47, 1430 ÅS

Redaktør:

Alf Christophersen tlf. 02 85 41 97

Abonnement
for bibliotek og lignende institusjoner
kan tegnes for
1992: kr. 75.-

Annonsepriser:	1 gang	4 ganger
1/2 side	kr. 150,-	kr. 500,-
1/1 side	kr. 300,-	kr. 1000,-
Bakside	kr. 500,-	kr. 1400,-

Betaling for originalarbeid kommer i tillegg.

**Annonser kan tegnes ved henvendelse
til
DIS-Norge
Pb. 47
1430 ÅS**

Foreningens adresse:

DIS-Norge
Pb. 47
1430 ÅS
Postgiro: 0824 0764750

Medlemskap i foreningen kan tegnes ved å betale gjeldende kontingent til vår postgiro som vist ovenfor.

Privatmedlemmer: kr. 150 pr. år

Foreninger: kr. 250 pr år.

Ungdom u. 18 år/ Ektefelle: kr. 75 pr. år

SLEKT OG DATA

Medlemsblad for DIS-Norge

Nr 4. Årgang 3

ISSN 0803-0510

DIS-Norge. Styrets medlemmer 1992:

(privat adresse og -telefon)

Leder: Wilhelm Færden
Bergslia 19, 0870 OSLO
tlf. (02) 23 23 36

Kasserer: Sjur Madsen
Postboks 47, 1430 ÅS
tlf. 09 94 13 44, kontortlf. 09 94 20 65,
fax 09 94 25 63

Redaktør: Alf Christophersen
Ernæringslinjen, Nordisk Husholdshøgskole
Pb. 1046, Blindern, 0316 Oslo
tlf. (02) 85 41 97 fax. (02) 85 41 94
priv. 04 16 42 09

Grethe Flood
Nordtvetvn. 5
0952 Oslo
tlf. arbeidssted (02) 86 14 00

Ragnhild Prøytz
Tveitenvn. 22A, 3186 Horten
tlf. 03 37 44 14.

Bjørn Nilsen
Grensevn. 79 E
0663 Oslo
tlf. (02) 65 79 79 privat

Varamedlemmer:
Anne Blakkestad
Ankerv. 24, 0390 Oslo
privat: (02) 49 49 72

Jo Rune Ugulen,
Postboks 194, 5201 Os
05 30 26 19 privat

Styrets medlemmer svarer gjerne på spørsmål vedrørende foreningens virksomhet, og medlemskap oppnås ved henvendelse til styret.

Innhold

<i>Formannens spalte</i>	96
<i>En forskertur til Nord-Sverige</i>	97
<i>Medlemsmøte tirsdag 13. oktober på Ringerike Bibliotek</i>	97
<i>Slekta finner du på biblioteket</i>	98
<i>Dagssymposium i Bergen 27/9/92</i>	98
<i>Foredrag av Jan Oldervoll</i>	100
<i>Presentasjon av DIS-Norge</i>	103
<i>Estonia - Estland</i>	104
<i>"Personvern i slektsforskningen"</i>	104
<i>Møteprogram første halvår 1993</i>	106
<i>Filippinene</i>	107
<i>Siste nr i dette format</i>	108
<i>Viktig melding fra vår kasserer</i>	108
<i>DIS-Hordaland arrangerer kurs i Gotisk Håndskrift</i>	109
<i>6:e Nordiska mötet om Datateknik för släktforskning</i>	110
<i>Amerikaemigrasjonen fra Norge</i>	115
<i>Erfaring med bruk av mikrofilm</i>	117
<i>- IGI-registeret for Norge</i>	117
<i>Nye medlemmer siden nr 2/92</i>	120
<i>Kjenn din slekt</i>	122
<i>Ønskes kjøpt</i>	125
<i>Ønskes solgt</i>	125
<i>Etterlysninger</i>	125
<i>Oversikt over BBS'er som kjører</i>	127
<i>Slekt-konferansen</i>	127
<i>Adresser til de andre nordiske foreningene:</i>	127
<i>Møteagenda</i>	128

Formannens spalte

Ved Wilhelm Færden

Velkommen til nye DIS-medlemmer!

Dette fjerde hefte av Slekt og Data sendes ut til ytterligere godt over hundre nye medlemmer. DIS-Norge har faktisk i den senere tid fått mer enn ett nytt medlem hver dag!

Dette vitner om en omfattende interesse for slektsforskning i Norge og en klar forståelse for betydningen av databehandling som hjelpemiddel.

På vegne av DIS-Norge ønsker jeg alle nye medlemmer hver især hjertelig velkommen.

En ting er økningen i antall medlemmer, et annet gledelig forhold er den fine fremgangen i den distriktsvise aktivitet. Som et eksempel - en rekke av medlemmene i Kragerø-distriktet møtes kl. 18.00 den første tirsdag i hver måned på et rom i Kragerø bibliotek. Der er det bl.a. en egen datamaskin eiet av historielagene. Den inspirasjon og rettledning den enkelte slektsforsker kan få i et slikt lokalt miljø er etter min mening av største betydning.

DIS-Norge vil som forening på sin side søke å tilpasse sine aktiviteter slik at dette distriktsvise arbeid fremmes:

- Innenfor en periode av 12 måneder vil det være avholdt medlemsmøter følgende steder: Tønsberg, Bergen, Hønefoss, Trondheim og Elverum, foruten møter i Oslo.
- DIS-Norges Slekts-Forum BBS i Kragerø. Her får man nå ca. 1000 anrop pr. måned fra både medlemmer og ikke-medlemmer fra alle kanter av landet.
- Det søkes å drive en landsomfattende PR. På annet sted i dette heftet gis det et referat fra en del av denne virksomheten i praksis.

Jeg vil gjerne også nevne at det arbeides med å tilrettelegge et bibliotek for DIS-Norge. Bidrag og bokgaver til biblioteket mottas med takk - foreløpig adresse Postboks 47, 1430 ÅS.

Gledelig Jul og godt Nyttår!

Også i år vil jeg i mitt ønske om en gledelig Jul og et godt Nyttår til alle medlemmene ta med min appell om å søke og fremme samhørigheten innen familie og med slekt og venner under feiringen av disse høytidene.

Familiekretsen er det naturlige utgangspunkt for slektsforskningen.

Hvis databehandling kan virke som en litt høy terskel for den eldre generasjon slektsforskere, da vil jeg foreslå et samarbeid med den yngste generasjon som lærer databehandling på skolen. DIS-Norge ser det som et av sine mål å få de unge med og derved senke gjennomsnittsalderen på slektsforskerne i landet.

Takk for all støtte til DIS-Norge i 1992 og velkommen til interessante aktiviteter i 1993.

Vennlig hilsen

Wilhelm Færden

En forskertur til Nord-Sverige

Knut Nilsen

Tønsberg

En deilig sommer er over og høsten sniker seg inn på oss og vi kan igjen hygge oss inne med «Data forskning» og prøve å realisere alt vi har tenkt, og planlagt, i løpet av sommeren. Undertegnede har i sommer vært i Piteå i Sverige hvor vi har forfedre, det er bestandig spennende å komme tilbake til utgangspunktet for sine røtter. Biblioteket i Piteå var 1.klasses med mye fint utstyr for slektsgranskere. På hjemveien hadde vi planlagt å reise om Dalarna og besøke «Slektsforskarnas hus i Leksand» Det ble en stor opplevelse. Vi ble tatt svært hyggelig i mot av Bosse og Birgitta, som fortalte glødende om hvordan de hadde klart å få etablert et eget hus for slektsgranskere. Huset var gitt av kommunen og alt var innledningsvis finansiert på kultur midler, men målet og hensikten, var å drive dette regningsvarende, og stå på egne ben. Hit kunne den som ville, komme og forske, her var alle len i Sverige representert på microfich i velordnede mapper. Hvert len sin farge. Her finnes Sveriges alle microfilmmede kirkebøker frem til 1920 samlet på ett sted. Ca 20 forskerplasser på «lesesalen» alle med leseapparater for fich. I tillegg var det en avdeling for Data, med to data maskiner. Her var det borti mot 50 databaser med svenske slekter, ypperlig ledet av Bo Lindvall, som er en av Sveriges mest fremtredende slektsforskere. Her ble programmet «HOLGER» brukt, det var av stor interesse for oss, som også sverger til Holger og har jobbet med det i

2-3 år. I tillegg var det selvfølgelig en masse bøker og protokoller, brever, emigrasjonopplysninger, og alt i dette huset er tilgjengelig for alle, mot å betale Kr.130,- pr dag. Huset i seg selv var et hus med «sjel» gammelt og koselig malt i lyse farger og med Dalarnas rose maling. Dette «må» oppleves, og vi anbefaler alle å reise til Dalarna og besøke Leksand, en liten koselig by med et spennende hus for oss alle, og som vi anbefaler på det var meste.

Leksand ligger Ca:40 mil fra Oslo.

Tove og Knut

Medlemsmøte tirsdag 13. oktober på Ringerike Bibliotek Referat ved Knut Nilsen, Tønsberg

I samarbeid med Ringerike Slekthistoriegruppe holdt DIS et åpent medlemsmøte på Ringerike bibliotek, med foredrag av Bjørn Nilsen. Ringerike bibliotek var forøvrig en meget positiv overraskelse, med et rikholdig utvalg av litteratur for slektsgranskere.

Det ble et meget godt besøkt foredrag og ca. 50 medlemmer møtte.

Bjørn Nilsen holdt et fint foredrag om DIS og alle de fasiliteter foreningen kunne tilby av søkbart materiale osv.

Foredraget ble ledsaget av stor skjerm på overheads, noe som gjorde foredraget dobbelt interessant. Vi ble presentert for forskjellige forskerprogrammer og databasen i Kragerø. Det ble også demonstrert hvor enkelt det var å søke i store datamengder via EDB.

Etter foredraget ble det servert kaffe og mange gode hjembakte kaker. Det var møtt frem mange medlemmer uten tidligere erfaring fra EDB, så spørsmålene etter foredraget ble mange.

Det virket som ideen med data i slektsforskning fikk en fin mottagelse på Ringerike. DIS fikk endel nye venner og medlemmer.

Knut Nilsen

Følgende artikkel er hentet fra Telemark Arbeiderblad 27/11 - 92:

Slekta finner du på biblioteket

ULEFOSS: Alle kan finne ut noko om si eige slekt, det fins ei mengd opplysningar i tilgjengelege kjeldemateriale, fortalde statsarkivar Nils Johan Stoa på eit bibliotekmøte på Ulefoss.

Dei viktigaste kjeldeseriane som kyrkjebøker, folketeljingar og skifte-protokollar, er mikrofilma og kan lesast på dei fleste bibliotek. Men det krev tid og mykje tolmod. Stadig fleire unge begynner med slektsgransking, særleg fordi det eignar seg godt for bruk av data.

Det er ingen snarvegane til slektsopplysningane om ein ikkje er så heldig å ha røtter i Kragerø. Der er alle opplysningane frå ei rekkje kjelder blitt skrivne inn i ein data-

bank, slik at dei er lette å hente ut igjen. Dette er eit samarbeid mellom biblioteket og historielaga i kommunen.

Det er å håpe at slikt arbeid kan kome igang i fleire kommunar, slik at data om slektsforskning lett kan utvekslas frå ein stad til ein annan.

Dagssymposium i Bergen 27/9/92

ved
Alf Christophersen
og
Jo Rune Ugulen

Jo Rune Ugulen ønsket først velkommen til de 48 deltakere som var møtt frem i auditoriet i Universitetscenteret i Bergen. Deretter ga han en kort orientering om hva møtet ville inneholde og overlot så ordet til Wilhelm Færden.

Wilhelm Færden åpnet med å kommentere at som slektsforsker måtte man ha både øyne og ører åpne. Ved innsjekking på hotellet oppdaget han at vedkommende som hadde skrevet seg inn foran hadde samme slektsnavn som han selv hadde vært på jakt etter i lengre tid. Han håpte å treffe vedkommende etter møtet.

Wilhelm orienterte kort om foreningen og fortalte om møteaktiviteter og steder hvor foreningen ble nevnt, bl.a. ved Riksarkivet hvor det foregikk et kurs samtidig.

Deretter overtok Jo Rune Ugulen ordet og orienterte om DIS-Hordaland. Underavdelingen ble stiftet september 1991 og godkjent av DIS-Norge i 1992. Man har forsøkt å arrangere et møte hver 2. måned og ved et av dem hadde man en omvisning på Statsarkivet i Bergen.

Deretter orienterte undertegnede kort om BBS og bruken av dem. Etter en kaffepause overtok så førstearkivar Nedrebø ved Statsarkivet i Bergen ordet.

Nedrebø åpnet med en kort beskrivelse av sin bakgrunn. Han hadde tidligere vært i Bergen og senere i Hamar hvor han var til 1986. Siden 1986 hadde han hatt sin arbeidsplass i Bergen. Statsarkivet i Bergen fungerer som statsarkiv for Bergen, Hordaland og Sogn og Fjordane. Ved hjelp av utvidelser som er på gang håper man å ha arkivplass tilstrekkelig fram til 2025.

Statsarkivene har som funksjon å ta vare på historisk dokumentasjon som ikke sorterer under Riksarkivet, dvs. alt som ikke har med statsforvaltningen å gjøre. I Bergen har man ca. 3000 - 3500 besøk årlig, og man ekspederer omtrent det samme antall telefonisk.

Økning i bruk av det historiske originalmateriale medfører økt fare for ødeleggelse. Arkivet har som oppgave å oppbevare historisk materiale for all fremtid.

En arvesak i 1974 avdekket at det forekom tildels stor slitasje på kilder som f.eks. utvandringsprotokoller. Det viste seg at mikrofilming var til liten nytte da filmene ofte var mer uleselige enn originalene.

Dette medførte at et registreringsprosjekt på data ble satt igang for å registrere utvandringsprotokollene. Iverksettelsen skjedde i januar 1975 og man brukte ca. 1 år på selve registreringen og 3 år med korrektur hvor man arbeidet i grupper på to og to mann. Emigrantprotokollene brukes i dag kun når det er tvil om korrekthet av data.

Senere er flere protokoller registrert, tildels i samarbeid med RHD og Historisk Institutt ved Universitetet i Bergen. Av det materiale for Bergen og omegn som er registrert til nå, synes kommunikantlistene å være mest verdifulle. I kommunikantlistene

for 1689 finner man 4000 personer, mens skattemanntallet bare oppgir 1000 mennesker.

Videre er diverse skifteprotokoller under registrering.

Matrosene viser det seg unnslett folketellingen i 1801. Her er de militære protokollene en god kontroll.

Videre finnes det en del sjøfolkruller registrert. Disse kan være en god kilde for sjekk av emigranter, for i de tidene hoppet nærmere 50% av sjøfolkene av og innvandret illegalt til USA.

Videre finnes det ekteskapsbevillinger, deriblant 4494 for Bergen stift.

Når det gjelder 1701 folketellingen så finnes denne nesten ikke i det hele tatt for Vestlandet. Mesteparten av det som finnes er registrert.

Videre finnes det tellinger for 1653 og 1655. Her er det med ca. 3200 mann. I tellingene for 1664 og 1666 er mange av disse borte. Dette kommer antagelig av at det var krig i 1658-1660 og at ca. 2/3 av de utskrevne døde, bl.a. av sykdom og sult.

Nedrebø opplyste til slutt at Statsarkivet i Hamar har også noe dataregistrert materiale, likeså noe i Oslo og Trondheim. Tromsø er i gang med et prosjekt.

Foredrag av Jan Oldervoll ved Jo Rune Ugulen

Innleiing

Først fortalte Oldervoll litt om seg sjølv: han er av yrke historikar og arbeider til dagleg ved Historisk Institutt ved Universitetet i Bergen. Han arbeider mykje med kjeldetypar som óg slektsgranskarar brukar svært mykje, eksempelvis folketeljingar og kyrkjebøker.

Forskjellen i måten å arbeide med kjeldene på er ofte det som skil historikarane frå slektsgranskarane. Historikarar nyttar ofte kjeldene til å utarbeide statistikkar og analyser, samt at faghistorikaren ofte ikkje har høve til å gå så djupt inn i materialet som slektsgranskaren.

Historisk Institutt, Universitetet i Bergen

Historisk Institutt i Bergen har arbeidd med dataregistrert kjeldemateriale sidan 1968. Materialet som er registrert er som følgjer:

Folketeljninga 1801

- som er registrert bokstavrett
- femner om heile landet (879.020 personar)
- inneheld m.a. namn, bustad, alder, yrke o.l.

Emigrantprotokollar for Bergen hamn 1874-1924

- er registrert i samarbeid med Statsarkivet i Bergen
- femner omlag 100.000 personar
- inneheld ei rekkje variablar, m.a. reisemål

Prestemannntala frå 1660-åra

- femner omlag 200.000-300.000 namn
- desse er endå ikkje ferdighandsama grunna manglande ressursar

Datamaterialet er tilgjengeleg på data-lister, mikrokort (fiche) og diskettar. I løpet av vinteren 1992/93 vil truleg Historisk Institutt laga ein CD-ROM som m.a. inneheld folketeljingane frå 1801, 1865, 1875 og 1900. Målet er å få lagt inn alt materialet som er registrert ved Historisk Institutt i Bergen og Registreringssentralen for Historiske Data i Tromsø på denne CD-ROM-en. (Ein CD-ROM er kort forklart ei CD-plate som inneheld data, og for å kunne bruke ein slik CD-ROM krevst ein CD-spelar i samband med datamaskina.)

Denne CD-ROM-en vil forhåpentligvis liggje ferdig innan utgangen av 1993.

Registreringssentralen for Historiske Data (RHD)

RHD har som føremål å gjera historisk kjeldemateriale, som folketeljingar og kyrkjebøker, lettare tilgjengeleg gjennom data-registrering og EDB-messig vidarehandsaming.

RHD er den einaste institusjon i landet som på permanent basis registrerer historiske individdata. Hovedtyngda er konsentrert kring folketeljingane 1865, 1875 og 1900 (og noko for 1891) samt kyrkjebøkene frå 1700- og 1800-talet.

Størstedelen av det til no registrerte materialet er konsentrert om Nord-Norge, men det finst óg ein del frå Sør-Norge.

CensSys/CensIn

(Denne delen er tidlegare trykt som særskilt artikkel i Heimen 2/92, og er skriven av Jan Oldervoll sjølv.)

Norge har ei av verdas største samlingar av datamaskin-tilgjengelege folketeljingar. Desse samlingane har vore svært mykje brukte, men kanskje ikkje først og fremst av faghistorikarar. Ein av grunnane til dette er at ein ikkje har hatt god nok programvare tilgjengeleg. Dette har ellers vore eit problem ikkje berre her, men i alle land der ein har brukt folketeljingar datamaskinelt. Men no er det blitt betre. I dei siste åra er det utvikla eit system kalla CensSys (Census System; internasjonalisering har sin unødvendige(?) pris). Som det går fram av namnet er dette eit system særleg velegna for analyse av folketeljingsdata. CensSys går på vanlege PC-ar med harddisk.

Eit av dei store problem med folketeljingar er at informasjonsvariasjonane er så altfor store. I eit middels prestegjeld kan det gjerne bli hundrevis av yrkesvariantar. Det same gjeld sjølv sagt også for andre variablar. Lagar du ein tabell basert på desse dataene, vil han nærast bli ubrukeleg. CensSys kan ved hjelp av enkle funksjonar redusere variantane til eit høveleg antal; ein kan *koda* eller *kategorisera* dataene som ein gjerne seier. I staden for at yrket *bonde* er uttrykt på 47 måtar i eit prestegjeld, kan det reduserast til *ein*. Dette gjer det mogeleg å laga tabellar som er brukelege. Men ein viktig eigenskap ved CensSys er at dei opphavelige termane ikkje er borte; ein kan lett vint gå attende til dei enten berre for å sjå kva som skjular seg bak ein av kategoriene ein har valt, eller til og med for å forandra kategoriseringa. Originaldataene er aldri meir enn eit tastetrykk borte! *Kodinga og kontakten med originaldataene er nok dei eigenskapane som gjer CensSys særskilt godt eigna til folketeljingsdata.*

CensSys er og enkelt og sikkert å bruka for å finna opplysningar om einskildpersonar. Systemet løysar mellom anna problemet med forskjellige stavemåtar på ein brukeleg måte.

Den viktigaste analysemåten i CensSys er krysstabellen, f.eks. yrke mot kjønn. Ein kan laga multidimensjonale tabellar for berre delar av materialet. Dessutan kan ein rekna slike ting som prosent, gjennomsnitt o.l. CensSys er uhyre raskt. Avhengig av maskina kan CensSys laga ein tabell for fleire titals tusen personar på eit sekund. Viktig her er det og at ein i CensSys ved eitt tastetrykk kan sjå personen/ane som skjuler seg bak eit tal. Kjem det fram ein kvinneleg biskop i tabellen, kan ein sjå kven denne personen er, og eventuelt retta opplysningane. Tabellen blir då sjølv sagt retta samstundes.

Om ein ikkje synest analysemetodane strekk til, kan ein flytta heile materialet, delar av materialet eller ein tabell over i det meir avanserte statistikkprogrammet NSDstat eller i grafikkprogrammet Harvard Graphics. Tabellar kan sjølv sagt også flyttast over i t.d. WordPerfect.

Heile folketeljinga av 1801 er alt gjort tilgjengeleg for CensSys. Ein vil også kunna få folketeljingane frå Registreringssentralen for historiske data (1865, 1875 og 1900 for delar av landet). Emigrantprotokollane for Bergen vil snart vera klare. Sidan CensSys er i ferd med å bli teke i bruk også i utlandet, vil ein kunna få ein god del europeisk materiale. Men det finst konverteringsprogram for å lesa dBase-filer og også ASCII-filer. Dette skulle gjera det mogeleg å få data inn i CensSys, uansett. Ein vil også kunna få hjelp til å få data inn.

CensSys har også sitt eige registreringsprogram, CensIn. CensIn har ei rekkje funksjonar som gjer at dataregistreringa blir ekstra rask, samstundes som den har kontrollfunksjonar som gjer at den også blir ekstra sikker. Tradisjonell korrekturlesing er ikkje naudsynt.

I CensSys er det også eit program, CensTab, for å laga tabellar baserte på den koda utgåva av 1801-teljinga. Dette programmet er uhyre raskt, og har heller ikkje restriksjonar på datastorleiken. Du kan, avhengig av maskina, laga tabellar for heile Norge på rundt minuttet.

CensSys er enkelt å bruka. Det er menystyrt, men brukar funksjonstastar der dette er mest praktisk. Men då er dei forklarte på skjermen. På nedste linja vil det alltid stå kva du kan gjera. I tillegg er det eit hjelpesystem som ved eit tastetrykk til ei kvar tid gjev akkurat den hjelpa du treng. Programsystemet har ei handbok på knappe 200 sider. Med litt EDB-røynsle vil dei fleste kunna byrja bruka systemet utan opplæring.

CensSys er i ferd med å bli tatt i bruk i ei rekkje land i Europa. Dette gjer at me er ekstra interessert i å vidareutvikle det. Dette vil skje delvis ved at det vil koma nye funksjonar, delvis ved at det blir laga grensesnitt til andre program. Lenking ('record linkage') og kart-system er av dei funksjonane som forholdsvis raskt vil bli lagt inn.

CensSys er eit såkalla 'public domain'-program. Me skal difor ikkje tena pengar på det. Prisen vil berre dekkja distribusjonskostnadane og i tillegg det som trengst for å halda oppe eit hjelpeapparat for brukarane. For alle programma må du betala kr 2000,-, for enkeltmodular noko mindre. Om du berre er interessert i å analysa ferdige data som t.d. folketeljinga av 1801, kostar programmet kr 900,-. Du kan også få ein forenkla versjon som berre kan brukast til å finna personar. Denne eignar seg spesielt for slektshistorikarar, og kostar kr 500,-.

Dataene kan ein stort sett få for kvart enkelt prestegjeld/kommune. Den koda versjonen av 1801-teljinga får du for kvart amt.

Du kan få kjøpt programmet, og 1801-data frå:

**Historisk Institutt
Sydnesplass 9
5007 Bergen**

Telefon: 05 21 23 01/ 05 21 23 22

Er det dei seinare teljingane du er interessert i, vender du deg til:

**Registreringssentral for historiske data
ISV
Universitetet i Tromsø
9037 Tromsø**

Telefon: 083 44 181

Personlege idear til framtidig samarbeid

Jan Oldervoll kom til sist med nokre tankar kring eit mogeleg framtidig samarbeid mellom Historisk Institutt og slektsgranskarane.

Historisk Institutt gjer ferdig prestemannntala frå 1660-åra, samt å legge inn emigrantprotokollane i CensSys. Dei skal og utvikle meir og betre programvare og gjere sitt beste for å få inn meir data.

Slektsgranskarane kan dataregistrere folketeljingane.

Historisk Institutt arrangerer kurs i dataregistrering og kontrollerer dataene som slektsgranskarane har registrert. HI legg alle dataene på CD-ROM for distribusjon. Alle bidragsytarar får ein gratis kopi av CD-ROM-en; dvs. alle tilgjengelege norske data.

På denne måten vil Historisk Institutt få meir forskningsdata, medan slektsgranskarane får tilgang til store folketeljingsdata.

Presentasjon av DIS-Norge

ved
Wilhelm Færden

Takket være stor imøtekommenhet og interesse har vi i 1992 fått anledning til å presentere DIS-Norge ved en rekke arrangementer (utenom våre medlemsmøter). Dette har gitt og vil gi oss mange nye medlemmer.

Vi ser meget gjerne at denne verdifulle presentasjonsform videreutvikles i 1993 og kommende år. Derfor håper vi at de etterfølgende korte referater fra noen av disse arrangementene, kan inspirere andre til å ta del i denne virksomheten.

Kviteseid i Telemark - Utflyttarfestival 16. - 19. juli:

Slektsseminar i to dager med følgende foredrag:

“Slektsgransking - kvifor og korleis” v/
konservator Aanund Olsnes, Vinje

“EDB i slektsgranskinga - nytte og glede”
v/Gunnar Aabøe, Sannidal

“DIS - data i slektsforskning - orientering
om foreninga” v/Wilhelm Færden

“SLEKT & GÅRD” - demonstrasjon av
dataprogram v/Sigmund Bårdvik, Olderskog

Mormonernes skandinaviske symposium i Oslo 5. september:

“Elektronisk oppslagstavle og bruk av modem” v/Alf Christophersen

Orientering om DIS-Norge v/Wilhelm Færden.

Norsk Pensjonistkole, Melsomvik i Vestfold - Kurs i slektsgransking - 31. oktober:

Orientering ved dette kurset om EDB i slektsforskning og demonstrasjon av programmet HOLGER v/Knut Nilsen, Tønsberg

Tanum Libris bokhandel på Karl Johans gate i Oslo lørdag 7. november:

Demonstrasjon av slektsprogram og orientering om DIS-Norge v/Alf Christophersen og Bjørn Nilsen.

Statsarkivaren i Oslo Nils Johan Stoa presenterte den instruktive boken “Våre Røtter” forfattet av ham selv og statsarkivaren i Hamar, Per-Øivind Sandberg. (DIS-Norge er omtalt i denne boken på side 30.)

Møte for bibliotekssjefene i Telemark fylke holdt på Ulefoss 20. november:

Tema for dette møtet var slektsforskning og lokalhistorie.

Statsarkivar Nils Johan Stoa talte om tradisjonell slektsforskning og redegjorde for sin bok “Våre Røtter”.

Gunnar Aabøe, assistert av bibliotekssjefen i Kragerø, fortalte om a) registreringsprosjektet i Kragerø for historiske data, b) databehandling i slektsforskningen og c) om DIS-Norge.

PC-butikken, SIO Data, Universitetet på Blindern, 3. desember:

Presentasjon av DIS-Norge samt presentasjon av programmene:

HOLGER v/Jan M. Keus, Jar i Bærum

DISGEN v/Alf Christophersen og Wilhelm Færden.

Under sin løpende markedsføring av slektsprogrammet FAMILY EDGE har Flemming Graversen og Tom Laget gitt orientering om DIS-Norge.

Jo-Rune Ugulen, 5201 OS (Hordaland), Arnfinn Olav Ljøkjell, 7160 BJUGN (Sør-Trøndelag) og Aud Davidsen, 8026 MØRKVED (Nordland) - leder av styret i hver sin forening - meddeler likeledes om løpende orientering om DIS-Norge i sammenheng med bl.a. deres foreningsvirksomhet.

Dessuten har vi fått anledning til å utdele vår nye INFO om DIS-Norge på de to "Slekts-historiedag"-er som Riksarkivet, i forbindelse med sitt 175 årsjubileum, arrangerte i Oslo 26. september og 14. november (ialt deltok ca. 185).

I TV-2 i programmet "God ettermiddag" ble det 8. desember sendt en kort presentasjon av databasen Slekts-Forum og av DIS-Norge.

Estonia - Estland

by
Wilhelm Færden

In the 6th Nordic conference outside Helsingfors, Finland on 7.- 8. November 1992 we had the great pleasure in meeting mr. Jüri Müntel, a genealogist from Estonia.

In his talk "Genealogy and computers in Estonia" Jüri Müntel told the other participants in the conference about the present conditions and difficulties for genealogic research in Estonia. The number of computers is very, very small and the historic documents in the archives are mostly not registered.

I am however convinced that in the years to come important improvements will take place.

DIS-Norge welcome the contact that now has been established with:

Jüri Müntel

Voika 6-6

EE-2440 Nöo

Estland

and send him and his friends our best wishes.

From now on Jüri Müntel is on the mailing list for Slegt og Data.

"Personvern i slektsforskningen"

Referat fra åpent medlemsmøte 3. desember 1992.

ved

Wilhelm Færden

Førstekonsulent Tore Somdal-Åmodt i Datatilsynet holdt et meget interessant og klarleggende foredrag med ovenstående tittel på medlemsmøtet arrangert på Universitetet på Blindern. Han holdt sitt foredrag i en form som virkelig engasjerte tilhørerne på dette godt besøkte møtet. Det dreier seg jo om et alvorlig tema, men Somdal-Åmodt hadde valgt en form som ofte appellerte til smilet. Han fikk understreket behovet for den finfølelse og etikk som må ligge til grunn for all slektsforskning.

Samfunnsmessig sett er personvern et meget vidt begrep, men Datatilsynet er først og fremst rettet mot personopplysninger.

Lov om personregistre m.m. av 9. juni nr. 48 1978 og Datatilsynet trådte begge i kraft 1.1.1980. Lovens kapittel 2 gir regler for Datatilsynet.

Man regner med at det idag er ca. 800.000 personregistre i Norge, og alle er vi registrert i ca. 400 av dem. Vi er registret fra før vi blir født til etter at vi er døde.

Loven gir regler for hvilke opplysninger som kan registreres og av hvem - opplysningene skal være saklig begrunnede og nødvendige.

Privat registrering omfattes ikke av personregisterloven, men bruken og bruker-tilgangen er viktig og kan inneholde problem.

I sin takk til foredragsholderen sa Wilhelm Færden bl.a. at han ikke så noen prinsipielle uoverensstemmelser mellom DIS-Norge og Datatilsynet når det gjelder synet på personvern i slektsforskningen. Han uttrykte håp om et fremtidig samarbeid og så gjerne at Datatilsynet i fremtiden benyttet DIS-Norge som høringsinstans, hvor dette kunne være relevant.

Det er vårt håp at Tore Somdal-Åmodt i et av de første "Slekt og Data" i 1993 vil komme med et innlegg, som vil gjengi de opplysninger og prinsipielle synspunkter han ga i sitt interessante foredrag.

I det hyggelige samværet etter foredraget ble det åpenbart knyttet flere verdifulle nye kontakter mellom de tilstedeværende slektsforskere, som dels besto av nye medlemmer og dels av langveisfarende.

Kjenn din slekt. Forts. fra s. 126

sto for fødte og døde. I protokollene til sorenskriveren kom de juridiske faguttrykkene inn.

Det forekommer stadig forkortelser av ord og uttrykk, og en krøll i slutten av et ord kan ha mange betydninger.

Noe som gjør det mulig for en nybegynner å komme i gang, er at en del navn ble skrevet med latinske bokstaver. Ved f.eks. dåp, er navnet på barnet lett å lese da det både er uthevet og skrevet med latinske bokstaver. Forstår man ikke så mye av det andre som er skrevet, får man heller bestille en kopi, slik at man kan ta bedre tid på lesingen.

I mange av de gamle dokumentene er det ofte faste formularer som går igjen. Lærer man seg de viktigste av disse, er det langt lettere å tyde en tekst. Da har man nemlig en del bokstaver og ord å gå ut i fra, slik at det blir mulig å tyde alt. I det hele tatt går lesningen ut på å bruke de kjente bokstaver og ord og overføre dette til de ukjente.

Nye oppdagelser

Rakkestad kirkebok for 1842 viste at Anders Hansen inngikk ekteskap med Ellen Maria Hansdtr. 24 år, fra Østbye. Enkel regning skulle da tilsi at hun var født omkring 1818, og vi går ut fra at det var i Rakkestad. Kirkeboken som inneholder nedtegnelse for dette året, viser ganske riktig at Ellen Maria ble født 28. januar 1818 og døpt 11. februar i Ous kirke. Foreldrene var Hans Eriksen Brekkeplassen og Ragnhild Johannesdtr. De var benevnt husmannsfolk. Igjen en husmannsfamilie, men nå er vi så langt nede på 18-tallet at vi snart kan vente første generasjon av husmenn. Husmannsvesenet var faktisk et 1800-talls-fenomen. Det betyr ikke at det ikke fantes husmenn tidligere. Men pga. den store befolkningsøkningen etter 1814, ble det fra nå av ryddet hundrevis av plasser i utmarka. Utvandring og industrialisering var blant de forhold som senere slettet ut husmannsvesenet.

Ved å lete forover i kirkeboken over døpte, finner vi følgende barn: Hans f. 1814, Marte Maria f. 1810 og Anne Kirstine f. 1807. Opplysninger om vielsen, finnes ikke i kirkeboken, og det betyr at Ragnhild Johannesdatter må være fra en annen bygd.

I slektsforskning er det av stor betydning å ha kart over de områdene vi arbeider i. Når vi leter etter en person som må ha kommet fra en annen bygd, kan ofte kartene gi tips om hvor de er fra.

Det som i dag er hindringer i samkvemmet mellom mennesker, var kanskje ferdselsårer i gammel tid, f.eks. elver og innsjøer.

Forts s. 107

Møteprogram første halvår 1993

Wilhelm Færden

1. Medlemsmøte torsdag 28. januar 1993 kl. 19.00 i Hekkveien 9, Oslo.

Vi har mottatt for innrykk i Slekt og Data følgende hyggelig brev og invitasjon fra Norunn Klettum:

Medlemsmøtet torsdag den 28. januar 1993 - kl. 19.00 vil, etter forespørsel fra DIS-foreningen, bli holdt i lokalene til Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige (mormonerne) i Hekkveien 9, Oslo. Det er like ved Carl Berners plass.

Programmet vil være at etter en kort innledning av formannen i DIS-Norge, Wilhelm Færden, vil mormonerne overta:

- Først vil de fortelle om hvorfor medlemmene av kirken er så ivrige etter å gjøre slektsforskning.

- Så vil de fortelle hvordan de finner sin slekt og hvilke muligheter de har i sin forskning. Muligens vil det vises en video om "Slekthistoriske Sentre; hvordan bruke dem". (Den vil i tilfelle være på engelsk.)

- Så vil det bli en omvisning i kirkebygningen og i Slekthistorisk Senter. Her vil det bli demonstrert hvordan lete opp en person og hvilke kilder og hjelpemidler som er tilgjengelige på Senteret. Det vil ikke bli mulighet for individuelle søk, eventuelt bare som demonstrasjon.

- Til slutt vil det bli servert litt forfriskninger - saft og kaker. Det vil være anledning til å stille spørsmål til medlemmer, misjonærer og til de som arbeider ved Slekthistorisk Senter.

Vi gjør oppmerksom på at det ikke er mulighet for hverken å drikke kaffe eller røyke i forbindelse med medlemsmøtet, da dette ikke er tillatt i kirkens bygninger.

Vennlig hilsen

Norunn Klettum

2. Dagsseminar lørdag 13. februar på Universitetet i Trondheim, Dragvoll.

Programmet søkes tilrettelagt på samme måten som dagsseminaret vi hadde på Studentersenteret i Bergen i september 1992. Det vil da i Trondheim bli noen foredrag, demonstrasjoner av slektsprogram (Sigmund Bårdvik med SLEKT & GÅRD har allerede meldt seg) og sosialt samvær m.v.

3. Årsmøte med museumsbesøk på Oslo Bymuseum, Frogner Hovedgård, Oslo

lørdag 20. mars kl. 11.00 til kl. 16.00.

Program:

A. Generalforsamling (i teatersalen)

B. Orientering om og omvisning i Oslo Bymuseum v/museumslektor Harald Moberg

C. Lunsj for egen regning i museets restaurant

D. Medlemmenes "5 minutter", sosialt samvær m.v.

4. Dagsseminar med museumsbesøk en lørdag i april på Elverum, Glomdalsmuseet.

Fellesmøte med Sør-Østerdal slektshistorielag.

5. Medlemsmøte torsdag 13. mai kl. 19.00 på Universitetet i Oslo, Blindern.

Foredragsholder: Major i Frelsesarmeen
Johs. Pedersen: "Frelsesarmeens
ettersøkelsesarbeid".

Kanskje kan den ovenstående presentasjo-
nen av møteprogram føre til at lesere får en
idé eller et ønske til møtevirksomhet i DIS-
Norge i annet halvår 1993. Send i såfall
vennligst noen linjer til oss i Postboks 47,
1430 ÅS.

Kjenn din slekt. forts. fra s. 105

Et kart over Indre Østfold vil vise at Rakke-
stad og Skjeberg har felles bygdegrense, og
at over Grønsund var en viktig ferje-
forbindelse mellom Eidsberg og Skiptvet.

Vanligvis flyttet ikke folk så langt av gårde.
Man var avhengig av sin slekt og familie, og
man kunne derfor ikke bryte kontakten.

Ved å studere kart, vil vi kunne finne ut
nabobygder, ferdselsveier, o.l. som kan gi
oss en indikasjon på hvor vi skal lete.

Hverken kirkeboken for Tune eller Skiptvet
ga svaret på hvor Ragnhild Johannesdatter
kom fra, men i Eidsberg kirkebok kunne vi
lese: "Ægteviiede 18. April 1807, Soldat Hans
Erichsen Brekke af Rachestad og Pigen
Ragnhild Johannesdtr. Glomsrud. Cautio-
nister Mathis Andersen Østbye og Christen
Johnsen Sæves."

Selv om Brekke og Glomsrud ligger i hver
sin kommune, er det ikke lange avstanden
mellom.

Folketellingen for 1801 vil nå kunne hjelpe
oss, og det blir da nødvendig å avlegge
Borgarsyssel museum et nytt besøk.

Fortsettes neste nr.

Filippinene

ved

Arnfinn Olav Ljøkjell

Jeg og min familie dro den 14. desember til
Filippinene for å besøke min kones familie.
I tillegg til familiebesøk og ferie, har jeg
også tenkt å drive med litt slektsforskning
der nede.

Har på forhånd skrevet til et par aktuelle
"Municipal Registers". Disse er begge loka-
lisert i det området min kones familie kom-
mer fra på Filippinene, Leyte, i den søndre
delen av øyriket. I henvendelsen ønsket jeg
å forhøre meg om de har muligheter for å
bistå i forbindelse med mitt planlagte ar-
beide der nede.

Er det andre som har familie på Filippinene
og som går med planer om å starte med
slektsforskning omkring denne delen av fa-
milien? Ønsker i så fall å komme i kontakt
med dere. Har prøvd å kontakte den Filip-
pinske ambassaden i Sverige, adressen dit
er:

Embassy Of The Philippines

P.o.box 2219

S-103 15 STOCKHOLM

Sverige

Tlf. 095 46 8 23 56 65

I Norge er Filippinene kun representert med
et konsulat som holder til på følgende adresse:

Consulate General Of The Philippines

Parkveien 61

0254 OSLO

Tlf. 02 561933 (betjent fra 9.30 til 11.30)

Da Filippinene var Spansk koloni i vel 300
år fram til 1898 og slutten av den Spansk-
Amerikanske krig, har jeg også kontaktet
den spanske ambassade som har foreslått
meg å kontakte følgende direktorat:

Dirrección General de los Registros y del
Notariado

San Bernando 62

MADRID

Spania

tel. 095 34 1 390 20 00

Arnfinn Olav Ljøkjell
Vassleitet 4, 7160 BJUGN

Siste nr i dette format

Alf Christophersen

Ja, så er siste nr i A5-formatet blitt redigert og utsendt. Neste gang du får et nr av Slegt og Data, vil du få et produkt med A4-størrelse og ny design. Vi håper du blir bedre fornøyd med det nye designet. Større fonter og mer luft på sidene. Forsiden blir helt ny og er designet av Bjørn Nilsen med litt sidekommentarer fra redaktøren.

For å gjøre neste nr enda mer fullkomment håper vi at også du som leser kan bidra med artikler. Det begynner snart å bli litt for mye av de samme personer om og om igjen, men, når andre ikke kjenner sin besøkelsestid og bidrar, så må den samme gjengen slå til igjen.

Heldigvis kan allerede redaktøren begynne å fylle sitt blad allerede fra nyttår av. Noe bestilt stoff har kommet inn, men vi skulle gjerne hørt mer fra DEG, vårt medlem som til nå kun har lest bladet og som sikkert opp igjennom de tre årganger som har passert, har samlet seg opp en del tanker og erfaringer med bruk av EDB i Slektsforskingen.

God Jul og Godt Nyttår!

Viktig melding fra vår kasserer

Tiden for innkreving av kontingent nærmer seg. Styret foreslår uendret kontingentsats for 1993 og antar at Årsmøtet vil slutte seg til dette. På denne bakgrunn har styret besluttet å innkreve kontingenten tidligere i år enn det som har vært vanlig.

Postgiro vil bli sendt ut ca. den 1. februar 1993 med **forfall den 20. februar**. De som ikke har betalt innen blad nr 1/93 skal sendes ut *vil få bladet, vedlagt en purring*. De som fremdeles **ikke har betalt** når blad nr 2/93 skal sendes ut, **vil ikke motta dette før kontingent er betalt**.

For ikke å påføre kasserer unødig ekstraarbeid, oppfordres alle til å betale kontingenten **STRAKS** kravet er motatt.

DIS-Hordaland

arrangerer

Kurs i Gotisk Håndskrift

i samarbeid med Statsarkivet i Bergen

Kursstart er onsdag 3. februar 1993. Det vil fortsette de 3 neste onsdagene i februar, slik at kurset går over 4 kvelder. Kurskvelder blir da 3/2, 10/2, 17/2 og 24/2.

Hver kveld starter kurset klokken 1800, og varer i ca. 3 timer. Det vil foregå på Statsarkivet i Bergen, Årstadveien 22, 5007 Bergen. Ved fullført kurs vil det bli utdelt diplom.

Kursleder er Knut Geelmuyden, til daglig ansatt ved Statsarkivet.

Pris: 325,- kr. pr. person. Begrenset antall påmeldte. Dersom interessen er stor, vil det muligens bli satt opp to grupper, den ene gruppen vil da gå om tirsdagskveldene, fra tirsdag 2. februar.

FORHÅNDSPÅMELDING INNEN MANDAG 18. JANUAR 1993

hos

Jo Rune Ugulen

Postboks 194

5201 OS

Telefon: 05 30 26 19

Telefax: 05 30 03 30

E-mail: jo-rune.ugulen@thcave.no

6:e Nordiska mötet om Datateknik för släktforskning

Helsinki, Finland

7.-8. November 1992

**Referat ved
Alf Christophersen**

Ved det 6:e Nordiska mötet om Datateknik för släktsforskningen var vi samlet 46 deltagere fra Finland, Sverige og Norge i konferansesenteret til Unitas øst for Helsinki, herav 5 fra Norge.

Etter en bedre frokost og en attpåtar med kaffe samlet vi oss i auditoriet, klare til to dager med foredrag, diskusjoner og demonstrasjoner.

Etter en kort velkomst ved formannen for den finske foreningen, Leif Methers overtok så ordstyrer Nils Björklund som igjen overlot ordet til Wilhelm Færden, dagens første taler.

Norge, ved Wilhelm Færden

Wilhelm Færden ga en presentasjon av hva som hadde skjedd i DIS-Norge siden siste møtet. Bl.a. kom Wilhelm inn på den sterke økningen vi har hatt i den senere tid i antall medlemmer.

Mesteparten av innholdet er omtalt i dette tidsskriftet i Formannens spalte og i artikkelen "Presentasjon av DIS-Norge".

Sverige, ved Sture Bjelkåker

Deretter overtok Sture Bjelkåker fra DIS og fortalte om utviklingen i Sverige. Blant annet har foreningen for tiden stor pågang, i likhet med vår egen. Foreningen har faktisk øket med 600 fra 1400 til 2000 det siste året. Det er opprettet to nye landsdels-

foreninger, DIS-Syd og DIS-Midt. Videre har man kontakt med det nye slektsforsknings-senteret i Leksand og SVAR i Ramsele.

Videre er det nå over 1000 anvendere av DISGEN og man er i gang med utvikling av nye programmer, såsom DISKart og DISBild.

DISBYT har nå mer enn 400000 opplysninger fra 260 anvendere av databasen. DISFOR er nå riksomfattende og tilgjengelig på mikrokort. (Et svensk 'Hvem forsker Hva'-register.)

Finland, ved Leif Methers

Leif Methers overtok så ordet og orienterte om utviklingen i Finland og deres prosjekter. I forbindelse med feiring av 75 år siden Finland ble et fritt land, arbeider man med prosjekter som skal skaffe oversikt over alle som har røtter i Finland.

Det er en stor tilgang på medlemmer og i liket med de andre nordiske landene observerer man en akselererende økning. Man har således opprettet en uoffisiell underavdeling i Tammerfors. I desember forventer man også å gjøre foreningens første BBS aktiv på FIDOnettet.

Alle kirkebøker frem til ca. 1850 er renskrevet og finnes på mikrofiche. Man arbeider nå med å lage programmer for å overføre disse til data, bl.a. i samarbeid med prosjektet om den Karelske databasen (se eget referat.)

Man arbeider også med problemer som har oppstått pga. den nye datasikkerhetsloven. Denne er formulert slik at i praksis er all slektsgransking forbudt og all historisk forskning er rammet av loven. Man arbeider nå med forsøk på å få endret loven.

Etter lunsj fortsatte Satu Soivanen med å fortelle om den Karelske databasen.

The Carelian Database v. Satu Soivanen

Dette er en database for å registrere dem som har bodd i det karelske området. Databasen vil ha interesse for historisk forskning, demografi, sosiologisk forskning, kulturgeografi, genetisk medisin, genealogi og navnegransking.

Prosjektet startet i 1988 i Mikelii og et pilotforsøk gjennomført i 1988-1989. Som deltakere var byen Mikelii, den Karelske Legion, Joensuu universitet, Jyväskylä universitet, Datateknik för släktforskning, Det Genealogiska Samfundet og noen andre.

I perioden 1988-89 ble registrerings-systemet utviklet, i 1990-91 verifiserings-systemene og standardiseringsmetodene. I 1992 har man arbeidet med informasjonsoppheintingssystemer. Videre arbeides det med å organisere tjenester for forskere.

Pr. i dag er det registrert 30 000 tilfeller for byen Lavansaari i tidsrommet 1744-1949. Videre er det registrert 27 000 tilfeller fra Sortavala.

Prosjektet finansieres delvis av statlige fond som betaler to arbeidere. Videre dekkes utgifter av renteinntekter og subsidier.

I 1993 planlegger man å registrere resten av byen Sortevala, videre verifisering av registreringene og standardisering. Videre prosessere data fra Datateknik för släktforskning, forbedre informasjonsoppheintingssystemet og gi bedre service til forskere.

Et alvorlig problem er at Datatilsynet har forbudt databasen og man forventet resultat av en anke til høyere rettsinstanser. (I ettertid er det blitt gitt klarsignal for databasen.)

Man bruker programmer utviklet i DBase IV for registrering, kontroll under registrering og verifisering av logisk korrekthet. Etter registrering kjøres en batch-basert kontrollrutine.

Ved standardisering blir stavinger normalisert, evt. komplettert (Johss -> Johansson) og navneformer endret til offisielle former. Det er mulighet for både svensk og finsk standardisering. Både standardisert og original stavemåte lagres og gjøres søkbare.

Databasen består i dag av fødsels/dåpsregister, flyttinger, ekteskaps-, døds- og begravellesregistre, eksaminering av barn og eksaminering av voksne. Videre finnes det alfabetiske lenker, tabeller og statistikk, en personindeks og et system for å lage grafiske presentasjoner.

Amerikaemigrasjon via Norge v. Wilhelm Færden

Wilhelm Færden åpnet med å beklage at man ikke hadde funnet særlig med opplysninger om finner som utvandret via Norge, men håpet at dette ville komme frem etter hvert som kildene ble registrert.

Totalt vet man om ca. 825 000 som utvandret fra Norge. Da det var i 1825 ca 1 000 000 innbyggere i Norge medførte dette at det i 1882/1883 ble en netto nedgang i befolkningen.

Inntil 1853 foregikk så godt som all innvandring over New York. Senere kom også Quebec med i perioden 1853-1873. Siste seilskip til Quebec var i 1873. Senere foregikk utvandring med dampbåt. Fra 1875 var igjen New York så godt som enerådende. I 1892 ble Ellis Island opprettet og nesten all innvandring foregikk her. I nyere tid er det satt igang et prosjekt med å registrere på data alle kilder fra Ellis Island.

Pr. idag er det registrert på data 99 900 mennesker ved statsarkivet i Bergen. Herav er 17 000 registrert fra skipslister da kildene i Bergen ikke dekker denne tidsperioden.

Videre har man i det norske Utvandrer-senteret i Stavanger registrert 100 000 utvandringar fra Stavanger, fra Kristiansand 71 000 og 67 000 fra Kristiania. Tilsammen 238 000 utvandringar.

Sammendraget som ble delt ut ved foredraget, er gjengitt i helhet senere i dette tidsskriftet.

Att framställa sockenkartor med PC v. Karl-Axel Ågren

Karl-Axel Ågren fortalte her om et prosjekt som går ut på å kombinere DISGEN med programmer for å tegne kartinformasjon. Man kan i Sverige få digitaliserte kart fra Lantmäteriet. Disse kan inneholde koordinater for grensene mellom diverse 'forsamlinger' og koordinater for kirkenes beliggenhet. Man arbeider nå med metoder for lagre informasjon om kystlinjer, innsjøer og elver samt kunne legge inn egen info om gårder ol., veier, stier, grenser og mye mer, samt tekst og kunne legge farge på forskjellige områder.

Man tar sikte på å arbeide med kart over forsamlinger, evt. flere forsamlinger samlet i pastorater, herreder, kommuner ol.

Videre skal man kunne arbeide med forstørrede kart for å arbeide med gårder i en by eller vanlige gårder pålandsbygda.

Den viktigste delen er dog samarbeidet med DISGEN. Her var det foreslått to løsninger som man arbeider med. Den mest aktuelle er antakelig at Disgen starter DISkart med en stedsangivelse og at DISkart leverer tilbake et kart med stedet inntegnet.

Etter kaffepause fortsatte så møtet med

En genealogiskdatabas för Finland v. Manu Herna

Dette var en fortsettelse av foredraget som ble holdt i Brandbu sist år. Databasen som det da ble fortalt om, er nå operasjonell og man har høstet de første erfaringer med systemet.

Databasen inneholder flere registre. Disse er bl.a. en slektsforskerfortegnelse, et slektsregister og et medlemsregister for det Genealogiska Samfundet.

Slektsregisteret inneholder nå referansedata over 10 000 slekter i Finland og er nylig utgitt i bokform.

Medlemsregisteret inneholder nå over 2000 medlemmer, hvorav en del er med i slektsforskerfortegnelsen.

I slektsforskerfortegnelse er nå over 700 forskere med. Disse er registrert med opplysninger om slekter de forsker på, enkeltpersoner, gårder, bygder og noen spesial-emner.

Videre er det et personregister for Samfundets publikasjoner.

Databasen er utviklet i systemet Ingres under Unix på en 386-maskin. Databasen er tilgjengelig via modem og TCP/IP.

Genealogisk datasentral for Oppland fylke v. Flemming Graversen

Flemming Graversen orienterte så om prosjektet GDS på Lillehammer. Denne databasen skal primært dekke tidsrommet 1800-1900 og være ferdig til OL. Det skal være stasjonert på Opplandsarkivet. Ved registreringene skal man være 100% kildetro.

I Dombås-området er man pr. idag ferdig med tre kommuner. Arbeidet ble her gjort ved Dovre dataarkiv. Her jobbet to sammen ved registreringer hvor man byttet

om jevnlig med jobben om å lese kirkebøker og skrive ned hva som ble lest opp. Man har brukt pensjonister ved kontrolllesing. Filene er eid av historielagene. En kopi av hver fil sendes til GDS. Flere andre prosjekter foregår i Oppland.

Man har opprettet en BBS ved GDS. Her skal man kunne hente kilder direkte mot en viss betaling.

Etter en kopp kaffe var det så demonstrasjoner av programvare.

Her ble flere interessante programmer demonstrert, bl.a. 2 nye finske programmer for Windows, det finske Disgen som baserer seg på Disgen v. 3.5 og et kommersielt program Genus. Videre var det demonstrasjon av Family Edge ved Flemming Graver-sen og Tom Laget, det nye svenske DISkart samt Disgen v. 5.1 for DOS og Disgen for MacIntosh. Videre viste undertegnede IGI-ficher for Norge for interesserte. Synnøve Molander fikk skrivekrampe etter å ha oppdaget at en masse av hennes slekt var registrert i IGI-fichene.

Etter en bedre middag fortsatte demonstrasjoner og diskusjoner langt ut i nat-timene.

Genealogy and computers in Estonia v. Jüri Müntel

Jüri Müntel måtte dessverre åpne sitt foredrag med opplysningen om at siden data-maskiner nesten ikke var til å oppdrive i Estland, måtte han konsentrere seg helt og holdent om slektsgranskingen.

Historien om slektsgransking i Estland er i det hele tatt en trist historie. Et første slektsforskningsforbund ble opprettet i 1931 på ideer av Martin Lipp som levde fra 1858 til 1923. Foreningen eksisterte frem til 1939 da den ble forbudt av kommunistene og var forbudt frem til 1989. I tiden mellom 1939 og 1989 forfalt alle statsarkiver og alle kilder ble mishandlet og pr. i dag svært lite leselige.

Pr. i dag har forbundet 150 medlemmer, de har ikke noe utstyr for kopiering, omtrent intet finnes på mikrofilm og man har ikke utstyr for mikrofilming. Kildene er til dels ødelagt og vanskelige å rekonstituere.

Det er to arkiver i Estland, hvorav ett i Tallinn. Arkivet i Tallinn har data fra 1685 til 1907, bl.a. fødselsregistre, døds- og begravellesregistre og gifregister. Det finnes to typer registre, et for svensk overklasse og et annet for estlendere. Registerene for utlendinger er langt bedre bevart enn registre for estlendere.

Foreningen baserer seg på møter, utveksling av informasjon og erfaringer.

Undertegnede håper å kunne få foredraget in extenso i neste nr.

Uppringbara databaser - innehåll för genealoger v. Olof Cronberg

Olof Cronberg orienterte først om DIS Family som nå kan brukes via en QWK-reader kalt Maximus. Man har nå lenker mellom BBS-er i Danmark og om kort tid også i Finland, samt en i Norge (hvilken?).

På DIS Family kan nå medlemmer søke direkte i en utskrift av DISBYT og få rede på hvilke andre medlemmer som har opplysninger om gitte slektsnavn. Andre kan også søke, men får ikke oppgitt opplysninger om hvem som ellers har forsket slektsnavnet.

Videre er den Genealogiske Foreningens medlemsregister søkbar.

Olof Cronberg kom også inn på hva man kan finne av opplysninger på Slektsforum, vår BBS.

Uppringbara databaser - teknik v. Bo Kleve

Bo Kleve tok videre for seg DIS Family og forklarte nærmere oppbyggingen av FIDOnet, både teknisk og hvorledes det var

spredd til andre land. Fidonet har pr. i dag 16 000 noder i mer enn 67 land, flere land enn det finnes Internet pr. dags dato. Han forklarte hvordan postgangen foregår i nettet, noe som kanskje har vært litt uklart for enkelte. Videre fortalte han om tilsvarende systemer i andre land, videre også noe om vårt system, PC-board. Til siste fikk undertegnede anledning til å vise en overhead for å vise hvorledes Slechtskonferansen nå er lenket sammen med Usenet Netnews som hovedsakelig spres av Internet og videre planer om spredning av Slekt til andre systemer. Disse planer håpes å bli gjennomført i løpet av våren. Bl.a. gjelder det en spredning til DIS Family og baser i Finland og Danmark.

Ved hjelp av Usenet Netnews gruppen no.slekt kan Slekt i dag teoretisk sett leses over hele verden (det forutsettes at den enkelte ansvarlige setter listen opp på systemet).

Små problem vid användning av släktforskningsprogram v. Leif Mether

Etter kaffepausen overtok Leif Mether med et foredrag om små problemer ved anvendning av slektsforskningsprogrammer. Bl.a. kom han inn på problemene man har i Finland ved at en person ofte har to navn, et finsk og et svensk. Dataprogrammer som har vært i bruk til nå har taklet slike problemer ganske dårlig og man har derfor måttet lage spesielle programmer i Finland for å løse slike problemer.

Da undertegnede skulle holde neste foredrag, fikk jeg ikke tatt mer notater om dette, men håper å kunne trykke foredraget i et senere nummer av Slekt og Data.

Erfaring med bruk av mikrofiche - IGI-registeret for Norge v. Alf Christophersen

Som siste foredragsholder var så undertegnede med et foredrag om bruk av mikrofiche og erfaringer med IGI-registeret for Norge.

Et sammendrag av første halvdel av foredraget sammen med siste del om kryssregistre trykkes i dette nr. Den andre halvdel bygger vesentlig på innlegget i Slekt og Data 3/92 s. 83.

Etter lunsj var det så paneldiskusjon hvor man i år foretok en ny vri. Istedet for å la formennene i de respektive foreninger sitte i panelet, valgte de enkelte foreninger en representant blant de deltakende medlemmer. Som ordstyrer var Wilhelm Færden. For Norge møtte Georg Sverdrup.

Et hovedspørsmål som ble tatt opp var hvordan gjøre dokumentasjon av programmene bedre. Her kom det fram en rekke forslag fra forsamling og panel. Da undertegnede etterhvert deltok ganske aktivt i diskusjonen, ble notatene etter hvert nokså dårlige. Forhåpentligvis kommer det et sammendrag fra arrangørene senere som kan trykkes i et senere nr.

Som en kort avslutning må sies at medlemmene i DIS-Norge gikk glipp av et meget interessant møte. Jeg tror mye av det som ble diskutert ville være av interesse for de fleste, både når det gjaldt ren forskning, teknikker som kan brukes og den rent sosiale kontakten som oppsto ved kaffebordene. Undertegnede hadde den glede å treffe på andre deltakere som har vært til stede på alle de andre symposiene som har vært tidligere hvor også undertegnede har vært til stede. Som et kuriosum kan nevnes at initiativet til stiftelse av DIS-Norge ble tatt på symposiet i Helsingør hvor undertegnede og en annen deltaker ble bedt om å ta et initiativ. Årets møte medførte at kontakter nå også ble knyttet over den Baltiske bukt, til Estland. Kanskje kan også Island, Færøyene, Lettland og Litauen også delta på neste møte som forventes arrangert i 1994.

Amerikaemigrasjonen fra Norge

Wilhelm Færden

1) Litteratur.

- 1.1. "**Våre Røtter**, Håndbok i slektsgransking for nybegynnere og viderekomne", av Nils Johan Stoa og Per-Øivind Sandberg, J.W. Cappellens Forlag A/S, Oslo 1992 kr. 265.-. Forfatterne er statsarkivar for henholdsvis Oslo og Hamar.
- 1.2. "**Norske arkivkataloger, Oversikt over kataloger, register, mikrofilm, kildeutgaver m.m. i norske arkiv**", utgitt av Riksarkivet, 2. utgåve Oslo 1992 kr. 165.-.
- 1.3. "**Historiske persondata i Norge**", Oppdatert database over maskinlesbare, historiske, persondata, utgitt av Registreringssentral for historiske data, Universitetet i Tromsø, Tromsø mai 1992 kr. 50.-.
- 1.4. "**Litteratur om utvandringen fra Norge til Nord-Amerika**", av Johanna Barstad, Oslo 1975.

2) Arkivalier i de offentlige arkivene i Norge.

2.1. Riksarkivet, Folke Bernadottes vei 21, Kringsjå, 0807 Oslo.

Emigrantlister på lesesal og i ekspedisjonen:

Emigrantprotokoller fra

- **Bergen**: a) 1874-1900 (film)
b) EDB-utgave (mikrofilmkort) 1874-1924
- **Kristiania** (Oslo) 1867-1900 (med papirkopi av register 1866-1902)
- **Kristiansand** 1875-1911
- **Trondheim** 1867-1900 (film)

Register over emigranter fra **Telemark** til 1900
Passasjerlister for skip til **Quebec** 1865-1950 (film)

I mikrofilmsamlingene:

Pass- og emigrantprotokoller **Ålesund, Romsdal, Kristiansund (N), Trondheim**

2.2. Statsarkivet i Oslo. (I Riksarkivets bygning.)

Mikrofilm - Emigrantprotokollene for **Kristiania**

(Oslo) 1867-1901 med register 1871-1902 er filmet (11 + 2 filmruller).

EDB-kildeutgave - Opplysninger om emigranter fra **Ullensaker over Kristiania** 1867-1899.

Kildeutgave - Utvandrere fra **Østfold** 1867-1901. Utgitt av Østfold historielag 1988.

Privatarkiv - mikrofilm - emigrantprotokoller fra **White-Star-linjen** 1883-1902 finnes på 1 filmrull.

2.3. Statsarkivet i Hamar, Lille Strandgate 3, 2300 Hamar.

Register - Over utvandrede fra **Romedal og Stange** frem til og med 1875 (Stange til 1900)

2.4. Statsarkivet i Kristiansand, Vesterv. 4, 4613 Kristiansand.

Mikrofilm - Emigrantprotokoller for **Kristiansand** S 1873-1901.

2.5. Statsarkivet i Bergen, Årstadv. 22, 5009 Bergen.

Mikrofilm - Emigrantprotokoller for **Bergen** 1874-1900 er filmet.

Avskrift - Ekstraktutskrift av passprotokoller for politimesteren i **Bergen**. Personer som fikk pass til **Amerika** i årene 1842-1860.

EDB-kildeutgave - Emigrantprotokollene (99 900 emigranter) finnes i maskinlesbar form på magnetbånd. Ved å henvende seg til 1801-prosjektet, Historisk institutt, Universitetet i Bergen, Sydneplass 9, 5007 Bergen kan en få kjøpt papirutskrifter eller mikrofilmkort. Statsarkivet har mikrofilmkort av fullstendig utskrift med alfabetiske fornavn-, etternavnsregister og utskrifter for hvert prestegjeld ordnet kronologisk, og med alfabetiske fornavn- og etternavnsregister. Alle statsarkiv og fylkesbibliotek i landet har mikrofilmkort for sine distrikt.

EDB-register for - Skipslistene (passasjerlistene 17 200 emigranter) **Bergen-Quebec** 1865-1873

- ca. 200 000 nordmenn/norskettet fra US Census 1880 for Iowa, Dakota, Minnesota og Wisconsin

2.6. Statsarkivet i Trondheim, Høgskolev. 12, 7002 Trondheim.

Register - Kortregister over emigranter i utflytningslistene. Alle kirkebøker avlevert til arkivet

før 1976 er registrert.

Kildeutgave - Utvandrere fra **Grong** til Amerika.

Register - **Trondheim** politikammers utvandringsprotokoller nr. I - XV, 1867-1925. - 25 bind register over hovedpersoner ordnet etter for- og etternavn, og topografisk.
- **Ålesund** emigrantprotokoll 1879-1923. - Register over hovedperson ordnet etter fornavn.

Arkivet har også register over emigranter fra statsarkivets distrikter som er med i emigrantprotokollene for Bergen 1874-1902, og Oslo 1871-1876 og 1881-1883.

Mikrofilm

Emigrantprotokoller for

- **Kristiansund** (N) 1882-1926
 - **Ålesund** 1888-1925
 - **Trondheim** 1867-1926
- Passprotokoller for
- **Romsdal** 1846-1925
 - **Kristiansund** (N) 1837-1864
 - **Ålesund** 1852-1916

EDB-kildeutgave - Emigrantprotokoller for **Kristiansund N** 1885-1921.

3. Andre arkivinstitusjoner, forskningsarkiv m.m.

3.1. 1801-prosjektet, Historisk institutt, Universitet i Bergen, Sydnesplass 9, 5007 Bergen.

Leverer utskrifter på papir, mikrofilmkort eller diskett av folketellingen 1801 (hele landet) og emigrantprotokollene for Bergen 1874-1924 (Vestlandet, men også folk fra andre landsdeler).

3.2. Det norsk Utvandrersenteret, Bergjelands gt. 30, 4012 Stavanger.

Pr. 1. oktober 1992 er 238 783 utvandrere registrert fordelt på:

Stavanger	100 460	42%	opp til i dag
Kristiansand (S)	71 443	30%	opp til 2. verdenskrig
<u>Oslo</u>	<u>66 880</u>	<u>28%</u>	- " -
<u>Total</u>	<u>238 783</u>	<u>100%</u>	

De registrerte data vil bli tilgjengelig på lesesalen med programmet CensSys.

3.3. Norsk Historisk Kjeldeskrift-Institutt, (i Riksarkivets bygning).

Blant annet 3 000 avskrifter av "Amerika-brev".

3.4. Norsk Utvandrermuseum, Strandvn. 100, 2301 Hamar

3 500 "Amerika-brev" ordnet etter avsender, m.m.

3.5. Registreringssentral for historiske data (RHD), Breivika, Universitetet i Tromsø, 9001 Tromsø.

3.6. Universitetsbiblioteket i Oslo, Drammensvn. 42, 0242 Oslo.

Norsk-Amerikansk Samling - 6 000 enkelttrykk: bøker, tidsskrifter, småtrykk og aviser - tilgjengelig på lesesalen, katalog finnes.

Thor M. Andersen: "Norway in America", Bibliographical Collections - 55 000 håndskrevne kort vedrørende perioden 1825 - 1930, som nå legges inn på EDB og ventes avsluttet i 1994. Dataene blir forsynt med person- og stedsregister.

4. I U.S.A.

4.1. Utenriksdepartementet i Oslo:

- a) "How to trace your ancestors in Norway"
- b) "The Norwegians in America 1825-1975"

4.2. Ellis Island, New York:

Wall board - "How to find your immigrant ancestor's ship".

4.3. Diskulogen, Linköping

Olof Cronberg i nr. 23, 24 og 25: "DIS goes West".

4.4. Slekt og Data, Oslo

nr. 3/1991 - Tema for dette heftet - U.S.A.
nr. 3/1992 - IGI-registeret for Norge, *State Censuses for U.S.A.*

Oslo, 27. oktober 1992

Wilhelm Færden

Erfaring med bruk av mikrofiche - IGI- registeret for Norge

Alf Christophersen

Kilder som slektsgranskere kan få tilgang til via “Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige” (Mormonene).

1. IGI
2. IGI Batch Number Index
3. Family Registry Index
4. Parish and Vital Records List
5. Ancestral File (Ikke programmet PAF)
6. Family Search

Hvordan bruke IGI-register

IGI-registeret er til salgs på mikrofiche til en pris av Nkr 1 pr. fiche. Dette er en kryssindeks for en rekke kilder som mormonerne innehar og som er mikrofilmet.

IGI-registeret utgis for hvert enkelt land og fylke. Ved kjøp av det norske IGI-registeret får man en rekke ficher hvor opplysningene er samlet fylkesvis, f.eks. Aust-Agder, Vest-Agder, Telemark etc.

Det er to hovedsett, et fornavnsregister og et etternavnsregister. Man får kjøpe disse separat. Man kan også få kjøpt fichene fylkesvis om så ønskes. Etternavnsregisteret for Norge er totalt på 176 ficher og koster således kr. 176.

Det er i hovedsak to typer opplysning man finner i det norske IGI-registeret, døpte og gifte (C.... og M....) uttrukket fra mikrofilmede kirkebøker. Den nest største kilden er deretter innsendte familieskjema (F.... og rene nummer) og et norsk uttrekningsprosjekt (744..) som ser ut til å ha brukt andre kilder enn kirkebøker som kilde. (Bygdebøker??) Alle mikrofichene er nummerert fra 1 og oppover. De er primært sortert på fylkes-

navn eller forkortelser av fylkesnavn. Det er brukt amerikansk tegnsatt gjennom hele systemet, dvs. æ og å er sortert som a og ø som o. Østfold er derfor sortert på Ostfold. Fylkesnavnet er oppført til venstre på kortet, til høyre for sekvensnr. Innenfor hvert fylke er fichene sortert mhp. etternavn. Første og siste etternavn er ført opp øverst til høyre så dette er lett synlig.

For etternavn er disse standardisert til en viss grad. Eksempelvis er navn som Christophersen og Kristoffersen samlet under ett, dvs. under K. Under Christophersen vil man finne en henvisning til rett skrivemåte i registeret. Finnes ikke etternavnet stavet på den måten man mener det skal skrives, er enten ikke vedkommende med, eller navnet har vært stavet annerledes i kilden.

Fornavn i etternavnsregisteret er ikke standardisert og registeret er sortert med hensyn på skrivemåte av fornavn (for gitt etternavn) og med hensyn på dato når fornavn er likt. Ved lik dato er det sortert med hensyn på sted.

På mikrofichene finner du opplysningene samlet i blokker innrammet i en ramme. Ovenpå blokken finnes første etternavn slik at det er lett å navigere seg frem.

For hver person vil du finne en rekke opplysninger samlet i søyler.

Først finner du etternavn (evt. fornavn) og fornavn (evt. etternavn). Sammen med navnet finner du navnet på foreldre ved dåp eller ektefelle ved gifte. I de to neste søylene finner du dato og sted for begivenhet. Deretter finner du hvorvidt det var en gutt eller jente ved dåp eller hustru eller mann ved giftermål. Så følger tre felt merket D, E og S. Disse inneholder opplysninger om dato for kirkelige handlinger foretatt for disse aner, og sted for kirkelig handling. B står for kirkelig dåp, E står for Endowment (Begavelse) og S for Seal (Besegling til ektefelle (gifte) eller familie (dåp).) Til sist står det to

kolonner som inneholder den viktigste opplysningen, batchnummer og serial sheet. Denne bør du notere for videre bruk.

Hvordan få tak i kilden?

1. Noter batch-nr i IGI-registeret.
2. Kontakt nærmeste slektssenter (FHC) og spør om å få se i "IGI Batch Number Index".
3. Gå inn i IGI Batch Number Index på vedkommende batch-nummer. Du vil her finne to kolonner med tall hvis kolonner er merket henholdsvis Input Source og Print Out. Noter disse nummer.
4. Sjekk med betjeningen, evt. se i denne handout hva batchnummeret betyr ved å lese i en utskrift for betydning av batchnummere eller les informasjonen på riktig fiche. (Må ant. bestilles separat.)
5. Få hjelp til å finne frem riktig filmn. eller bestill denne fra "The Family History Center" i Salt Lake.

Input Source

Input Source er nummeret på mikrofilmen, mikrofichen eller boken hvor kilden befinner seg.

Hvis kilden er mikrofilm vil nummeret bestå kun av tall, evt med et tillegg som Item <n>. Mesteparten av numrene er 6-sifret. Eks. kan være 835247 som da betyr at filmen har dette nr. Hvis det står 835247, *Item 3* betyr det at det er i tredje kirkeboken på filmen at man finner kilden.

Mikroficher har 7-sifret tall som begynner med '6'. Videre følges dette nr av to sifre som forteller hvor mange ficher som finnes for denne kilden. Eks. kan være 6234123-09. Her er det altså 9 ficher tilgjengelig.

Bøker kjennetegnes ved at det finnes både sifre og bokstaver i indeksen.

I "Input Source" kan det forekomme forkortelser istedenfor tall. Generelt kan man si at da kan man gi opp å bruke den kilden hvis man ikke er medlem av kirken.

AR REC

= Archive Record. Kilde her er arkiv for familiegrupper 1942-1969. Disse kildene er for det meste kun tilgjengelig for medlemmer av kirken.

NA = Not Yet Available

NONE

= Biblioteket har ikke kopi av kilden eller "Print Out" finnes ikke.

SYS = Special Services. Kun tilgjengelig for etterkommere som er medlem av kirken og har spesiell tillatelse fra vedkommendes biskop.

TIB = Temple Records Index Bureau. Kun tilgjengelig for medlemmer av Jesu Kristi kirke av Siste Dagers Hellige.

Printout

Printout nr gir deg bestillingsnr for "Parish and Vital Records Computer Printout". Denne er lettere å lete i og kan bl.a. brukes til å finne alle barn i en familie eller slektningene til disse.

Hva er kildene tydet ut fra batch-nummeret

Det er i hovedsak tre kilder for informasjonene:

1. **Uttrekningsprogrammet.** (C, J, K og P for fødsel og dåp og E og M for ekteskapsregistre (M17 og M18 unntak). Videre rene batchnummere som starter på 725, 744, 745 og 754)
2. **Medlems-innsendte skjemaer.** (F eller bare sifre hvor 3. siffer er under 4.)
3. **Utvalgte tempel og avdøde medlemmers opptegnelser.**

Alle batchnr består av 7 karakterer, enten 1 bokstav og 6 tall eller 7 tall. Bokstaven eller de første to eller tre sifre viser hvor kilden befinner seg.

Kort forklaring på hva første bokstav eller siffergruppe betyr

- A** **Templets beseglingsopptegetninger.** Begrenset adgang.
- C** **Fødsels- eller døpsregister hentet inn ved hjelp av Uttrekningsprogrammet.** Ofte kirkebøker.
- D** **“Patron Notification”.** Står alltid sammen med et annet “batch nr”. Det andre batchnr brukes for å finne kilden.
- E** **Ekteskapsregister hentet med Uttrekningsprogrammet.** Se under M-batch nr med samme sifre. I en amerikansk veiledning er dette oppført som “Early extraction program”. Ikke nødvendigvis originalkilde.
- F** **Familiegruppearbark innsendt av medlemmer.** Tempelordinanser har blitt utført uten at alle opplysninger har vært funnet eller dokumentert. For videre gjenfinning av kilde, konsulter nærmeste FHC.
- H** **Medlemsfortegnelse over avdøde medlemmer.** Ikke umiddelbart tilgjengelig. Sjekk med nærmeste FHC.
- J og K** **Døps- eller fødselsregister ved uttrekningsprosjektet.** Se videre under C. Ikke nødvendigvis originalkilde.
- L** **Temple-Originated Record.** Ikke tilgjengelig for andre enn medlemmer i direkte familielinje. (Nålevende personer finnes registrert på skjemaet.)
- M** **Ekteskapsregister fra Uttrekningsprogrammet.** Vanligvis fra kirkebøker.
- M17 og M18** **Tidlig tempelordinansregister.** Se A.
- P** **Fødsels- eller døpsregister.** Se C ved bestilling av film. Ikke nødvendigvis originalkilde.
- T** **Temple Bureau Index og andre Tempel-kilder.** Sjekk med nærmeste FHC. De fleste kun tilgjengelig for medlemmer.

Bare sifre

- To første sifre 70 eller høyere. **Familiegruppearbark.** Disse sifre er årstall for innsending av skjema, f.eks. 8454961 er innsendt 1984. For å finne mikrofilmen settes sammen batchnr og “serial /sheet” nr så du får 9 sifre.
- 01....-23.... **Familiegruppearbark** er innsendt av medlem til et tempel utenfor USA/Canada.
- 500... **“Patron”** innsendt skjema. Se ‘F’.
- 6000001..6899999. Informasjon fra medlemmer som har brukt PAF.
- 694.... **Opptegetninger fra ward** og annet. 69407.. gjelder **Skandinavia**. Under bearbeidelse.
- 725.... **Englands ekteskapsregister.**
- 744.... Kilden er en av mange **uttrekningsprogrammer** som inkluderer fødselsregistre fra mange steder. Prosjektet **fra Norge** inkluderer gårdsnavn.

Andre kombinasjoner finnes også for tallkoder, men disse har liten interesse for ikke-medlemmer.

Family Registry Index

Oversikt over familienavn for enkeltpersoner og familieorganisasjoner. Er især nyttig ved forskning på slekt i USA for å sjekke om det er andre som arbeider med samme slektsnavn eller samme personer.

Inneholder familienavn, type hendelse (F og G), årstall og sted, familie (far, mor, ektefelle) og navn på vedkommende som har sendt inn info.

For bruk, kontakt nærmeste FHC.

Parish and Vital Records List (PVRL)

Forslag til layout for norsk kryssindeks for personalhistoriske kilder

1. Navn på person
2. Årsak til at vedkommende er med i indeks (F [født], G [gift], D [Død], P [døPt], Ft [folketelling], Pa [Pante-register] osv.
3. Navn på pårørende.
4. Relasjon mellom person og pårørende.
5. Dato og årstall for hendelse som er årsak til at vedkommende er med i indeks.
6. Sted for hendelse
7. Indeks for kilde

Tabell 2. Forslag til layout av en norsk kryssindeks.

Dette er en del av uttrekningsprogrammet. I PVRL finner du hvilke sokn som er ekstrahert og i hvilke tidsperiode. 'Huller' i registrene er dog ikke registrert her, f.eks. at enkelte sider på mikrofilmen ikke er lesbar. Hvis personer i et tidsrom finnes, men ikke andre, må man gå til originalkilden.

For oss har dette registeret følgende bruksområder:

a. Det gir oss opplysning om i hvilken kilde du kan finne mer opplysninger om de vi leter etter.

b. Vi kan finne ut om hvorvidt det finnes opplysninger registrert på IGI for gitt periode.

For mormonene gir også registeret støtte til dem ved innsending av opplysninger om sine aner til tempelordinanser.

I nærfremtid håper flere FHC her i Skandinavia på å få edb-utstyr for å lese CD-ROM. Da blir det enda enklere å lete i IGI-recisteret, bl.a. fordi man da kan få oversikt over et familienavn for hele landet i et søk, istedenfor å lete seg frem fylkesvis for hele landet.

Hvilken nytte har kryssindekser?

Som vi har sett ovenfor, har IGI-registeret mest innslag fra kirkebøker når det gjelder Norge. Problemet består i at mormonene bare registrerer døpte og gifte, ikke begravelser, konfirmasjoner, nadverd og lignende. For oss er disse registre av vel så stor betydning. Videre mangler kryssindekser for folketelling, skattemanntall og andre kilder som vi bruker.

Når vi etter hvert får registrert alle disse kildene på data her i Norden, burde det ikke være en jobb for de enkelte DIS-foreninger å være en pådriver for at tilsvarende kryssindekser blir laget for alle dataregistrerte kilder? Hvis vi setter i gang et slikt prosjekt, bør vi samarbeide tett med monnonene, slik at vi kan dra nytte av erfaringene som de har gjort under oppbygging av IGI-registeret.

Nye medlemmer siden nr 2/92

Vi ønsker følgende 129 nye medlemmer velkommen:

3468 Hans Kristian Aabø, KVITSEID
3536 Anne Sofie Aardalen, SANNIDAL

3511	Arne Nic. Aas, OSLO	3520	Terje Johannessen, MOI
3462	Gunnar Aase, STAVANGER	3547	John Gustav Johansen, LILLE-SAND
3530	Per-Oddvar Aasvold, SANDNES-SJØEN	3556	Tor Kittilsen, OSLO
3486	Haldor Andersen, SKI	3494	Asbjørn Klomstad, OSLO
3525	Håkon Andersen, RØYKEN	3502	Torleiv Kløve, MORVIK
3481	Greggar Asland, OSLO	3449	Bjørn Knivsberg, OSLO
3524	Ellen Aubert, TRØGSTAD	3476	Kviteseid Folkebibliotek, KVITES-EID
3460	Bjørn Bakke, RAUFOSS	3489	Roger Henning Larsen, BERGEN
3504	Bardu Historielag, BARDU	3444	Hans Lavold, LUSTER
3537	BERGEN OFF. BIBLIOTEK, BERGEN	3567	Kåre A. Lie, BORGHEIM
3466	Heine Blokhus, LANDÅS	3478	Ottar Lillestøl, NORDFJORDEID
3565	Ivar Bore, KLEPP STASJON	3545	Anders Liverud, OSLO
3561	Erik O. Dahle, OSLO	3535	Arnfinn Olav Ljøkjell, BJUGN
3447	Svein Ove Duesund, ØLEN	3523	Frode Lund, OKSVOLL
3474	Bjørn Eide, BRUHAGEN	3506	Lars Lund, SKI
3542	Tormod Eikill, STAVANGER	3500	Rudi Løken, HØNEFOSS
3443	Lasse Einarborg, DRAMMEN	3442	Nils Peter Marstrander, KOLSÅS
3498	Jonny Fevåg, LANGHUS	3446	Bjørn Marthinsen, OSLO
3491	Liv Fonnes, BERGEN-SANDVIKEN	3516	Knut Medhus, HOL
3490	Roald Fonnes, BERGEN-SANDVIKEN	3493	Meland Sogelag, FREKHAUG
3501	Beint Foss, TVEIT	3570	Einar A. Mentzen, OSLO
3457	"Fylkesarkivet, Sogn og Fjordane", HERMANSVERK	3519	Arne Mikalsen, OSLO
3479	Gunhild Gardsjord, RAULAND	3518	Ole Miøen, OSLO
3458	Svein Grande, HEBEKK	3475	Normann Mugaas, OSLO
3507	Per Erik Greaker, TRONDHEIM	3453	Sverre Munthe, OSLO
3471	Torill Grønningsæter, VALDERØY	3563	Jüri Müntel, Voika 6-6. EE-2440 Nöo, Estland
3521	Valbjørg Grønvik, OSLO	3461	Torfinn Naper, SKIEN
3463	Helge Gudmundsen, KNARREVIK	3529	Richard Natvig, LANDÅS
3496	Gunnar Gundersen, LODDEFJORD	3467	Nils Petter Nilsen, ALTA
3538	Eva Hadeler-Jacobsen, FYLLINGS-DALEN	3450	Arne Norborg, LILLEHAMMER
3550	Tormod Halvorsen, SKIEN	3497	Norddalsarkivet, VÅGÅMO
3551	Olaf Hansen, HAMNEIDET	3455	Norvald Nordskar, OSLO
3562	Kjell Ove Hattrem, MOLDE	3548	Trygve K. Norman, NESØYA
3470	Einar Haugan, LEVANGER	3540	Per Nygaard, SANDNES
3465	Grete Hjelle, TØYENHAUGEN	3469	Kåre Nyland, BREIM
3564	Eivind Hokstad, LILLESTRØM	3543	Terje Nøis, SANDEFJORD
3452	Frode Igland, BERGEN	3527	Bjørn Einar Olsen, OSLO
3499	Bjørn Iversen, OSLO	3558	Eldar Omdal, STAVANGER
3514	Ragnhild Iversen, OSLO	3566	Lars Opsahl, OSLO
3509	Kjell Ove Jahr, GJETTUM	3503	Arnljot Overland, OSLO
		3531	Audhild Bjerka Pedersen, SEL-FORS
		3569	Alf Reime, NÆRBØ

3485 Erik Reintz, KRÅKERØY
 3473 Rendalen Historelag, STORSJØEN
 3451 Kristian H. Ressel, BRANDBU
 3554 Stein Riksheim, LANGEVÅG
 3532 Kjetil Risa, TANANGER
 3505 Eivind Ruud, OSLO
 3513 Finn Røsholm, OSLO
 3560 Per Røst, SØRUM
 3459 Ragnar T. Samuelsen, TROMSØ
 3492 Bjørn Terje Schou, HOMMELSTØ
 3517 Detlev Schwabe-Hansen, OSLO
 3448 Aslaug Sikveland, OSLO
 3526 Ulv Tore Skaar, BERGEN
 3441 Haakon Skjenstad, LILLEHAM-
 MER
 3512 Anders Skjervheim, JEVNAKER
 3522 Knut Skjånes, LEIKANGER
 3534 Kersti Sorter, LANGESUND
 3557 Thor Bjarne Stadshaug, HALDEN
 3482 Trond Stenvik, OPPDAL
 3552 Odd Stoknes, TRONDHEIM
 3483 Kurt Struve, STORSTEINNES
 3456 Ole J. Støver, BERTNES
 3546 Brit Astri Sviund, HØNEFOSS
 3553 Eric Swane, HEIMDAL
 3555 Jørgen Swane, OSLO
 3454 Aase R. Sæther, SANDANE
 3487 Berit Søren, GRIMSTAD
 3508 Odd Sørensen, BJUGN
 3559 Roald Tengelsen, VEGÅRSHEI
 3541 Leif Tiller, VERDAL
 3539 Sigvald Tveit, OSLO
 3484 "UiO, Informatikk-biblioteket",
 OSLO
 3549 Universitetsbiblioteket i Oslo,
 OSLO
 3464 Sivert Bjørn Vaagen, YTRE VINJE
 3544 Hanne Veiby, OSLO
 3515 Leif Wahl, OKSVOLL
 3528 Guri Westfal-Larsen, PARADIS
 3445 Morten Westgaard, ÅS
 3533 Ethel Olsen Wiik, ÅLESUND
 3510 Knut Wikstøl, KNARREVIK
 3568 Liselott Ygemar, OSLO
 3477 Ståle Ytrestøl, VOLDA
 3472 Ole Johan Øien, KYRKSÆTER-
 ØRA

Kjenn din slekt

Svein Skahjem

Her fortsetter vi Jul Aage Krosbys avskrift av Svein Skahjems artikler i Indre Smaalenenes Avis i juli-august 1976. De to foregående artikler var trykt i 1/92 s. 5

All verden skulle innskrives i manntall

I Norge finnes nok ikke manntall fra tiden omkring Kristi fødsel. Den første almene folketellingen i vårt land ble holdt i 1769, men da den ikke inneholder personnavn, er den av mindre interesse.

Går vi lenger tilbake i tiden, ble det i september 1701 holdt en telling som omfattet alle menn og gutter over 1 år. Det sørgelige er at det aller meste av materialet er gått tapt. For Østfolds vedkommende er det bevart for Rygge. Kvinner er ikke tatt med, og av den grunn regnes den tellingen ikke som folketelling. Det gjør heller ikke preste- og fogdemanntallene fra 1664-66. Disse tellingene og matrikler på 16-1700-tallet vil jeg komme tilbake til når slektsundersøkelsene kommer ned på denne tiden.

På 1800-tallet har vi de egentlige folketellingene. For årene 1801, 1865, 1875, 1891 og 1900 inneholder listene personnavn. For årene 1815-55, dvs. hvert 10 år er det kun statistiske opplysninger. Folketellingene for 1875 og 1900 er fordelt på de respektive Statsarkiv, mens de øvrige er å finne på Riksarkivet i Oslo.

Folketellingene er meget sentrale kilder for en slektsforsker. Her finner vi familieketten, og gjerne tre generasjoner. Vi får opplysninger om alder, fødested, yrke, religion, eventuelle funksjonshemmelse, foruten antall dyr og utsæden.

For å kunne finne personer i en folketelling, er det nødvendig å ha en del opplysninger. Vi bør vite personens navn, og helst bosted, enten det er gatenavn i byen, eller gårdsnavn på landet. Men er det mindre byer eller bygder, er det mulig å lete gjennom hele folketellingen.

I folketellingen for Skjeberg 1865, leser vi under plassen Løkka under Guslund at Anders Hansen er husmann med jord.

Han er enkemann, 46 år og født i Idd. På plassen er det 2 kyr og 2 sauer. Av barna ser vi at Johannes, 22 år, er født i Eidsberg, Edvard, 8 år, født i Skjeber, Ole, 7 år, født i Skjeberg, Lovise, 14 år, født i Eidsberg og Anne Regine, 12 år, og født i Varteig.

Av det kan vi følge hvordan familien har flyttet. De starter i Eidsberg, flyttet til Varteig, for så å komme til Skjeberg. Ved å gå tilbake til kirkebøkene, kan vi finne fødselsdagen, fødestedet og fadderne til barna. Utflyttingslistene vil kunne gi de nøyaktige datoene for flyttingen.

Det byr alltid på problemer når man kommer bort i husmannsslekter. - Husmennene var ofte på flyttefot, mange var også innom militæret som vervede soldater. Siden de ikke eide jord, blir det færre kilder å lete i. Dersom en slekt har flere generasjoner med husmenn, kan det bli nesten umulig å finne leddene bakover.

Men først blir det å kartlegge livet til Anders Hansen. Kirkeboken for Idd gir opplysninger om at han ble født 21. feb. 1815 på plassen Skudestad. Hans foreldre var husmann Hans Bårdsen og hustru Helle Evensdatter. Fadderne noteres selvsagt også, men det ser ikke ut til å være slekt. Muligens er Hans Bårdsen innflytter. Undersøkelser i kirkeboken viser at registret over innflyttede ikke begynner før i 1817, så det er ikke mulig å finne det i denne kirkeboken. Kanskje de flytter tilbake? Denne tanken viser seg å gi resultater. Avgangslisten for året 1817 viser at husmannen og enkemannen Hans

Baardsen, 39 år, flyttet til Eidsberg. Han har 3 barn, Anne 16 år, Lars 6 år og Anders 2 år. Hans kone må ha avgått ved døden mellom 1815-1817. Under "Døde Quindekjøn" leser vi for året 1816: Helle Evensdt. 44 aar, død 27. mars. Ved å studere de opplysningene kirkebøkene kan gi oss blir det etterhvert mulig å kartlegge flyttingen.

Når man har samlet inn en del stoff om slekten, oppdager man nødvendigheten av å ha et system i arbeidet. De fleste begynner med å notere på løse lapper, ark, kladdebøker o.l. og ganske fort blir det vanskelig å finne frem.

Neste artikkel vil ta for seg tavleoppsettinger og noteringer.

Anetavler og stamtavler

En slektsforsker blir tidlig stilt overfor problemet med notering av opplysningene. Etterhvert som nye data dukker opp, er det viktig å ha et enkelt og greit system som gjør at man hele tiden har den store oversikten.

Gå til innkjøp av en ringperm (A4) og innleggsark. La hver person få sitt ark og før på de opplysningene som etterhvert fremkommer. Fordelen med dette systemet er at selv om man finner uvanlig mye om en person, er det bare å sette inn nye ark.

Før alltid opp kilden slik at det er mulig å kontrollere ved senere anledninger. Skriv heller for meget enn for knapt, det kan være opplysninger som viser seg å være svært viktige ved en senere anledning.

Ta god tid med avskriften slik at unøyaktigheter unngås. Det er ikke uvanlig at man får større problemer med å tyde sitt eget slurv, enn den gotiske skriften.

For nybegynnere vil jeg anbefale "Slekten" av Finn Michalsen, her finnes både en arbeidsperm og en lærebok. For å få enda bedre oversikt over det vi finner er det nødvendig å sette opp tavler.

Vi har to ulike typer. For det første anetavlen (ættetavlen) som viser vår egen avstamning, og stamtavlen (etterslekttavlen) som gir oss nåværende slektninger.

Anetavlen begynner gjerne med oss selv, deretter foreldre, besteforeldre, oldeforeldre, tipp-oldeforeldre osv. Første ledd kalles ætling eller probant.

Hver person får et tall, og dette stemmer overens med tilsvarende tall i slektsboken (ringpermen). Probanten blir nr. 1, faren nr. 2, moren nr. 3, farfar nr. 4, farmor nr. 5, morfar nr. 6, mormor nr. 7 osv.

Vi ser at mennene får et liketall 2-4-6 mens kvinnene får ulike tall, 3-5-7 osv. Faren har alltid det dobbelte tall av barnet. Dessuten viser først et tall i hver generasjon hvor mange aners slektleddet inneholder. Anetavlen har egentlig interesse bare for probanten eller hans aller nærmeste slekt. Denne typen tavler vil alltid virke svært utfordrende på slektsforskeren da det alltid vil være tomrom på tavlen. Noen av våre forfedre vil det være uhyre vanskelig å finne data om, og kanskje også umulig.

En stamtavle viser etterkommere av et ektepar og dermed gir den en oversikt over hvem som er i slekt med hvem. Denne tavlen blir ikke regelmessig, da antall barn varierer fra ektepar til ektepar. Det er ikke mulig å ta med alle personer i ætteleddene fra en stamfar og til i dag. Det må beskjæres og vanligvis skjer det ved at man kutter ut kvinneleddene (kognatene).

Denne tavlen kan gi oss opplysninger om slektninger vi ikke kjente til og tilgang på nytt stoff om slekten. Ved siden av dette kan vi få et større marked for en eventuell slektsbok.

Normalt begynner man med anetavlen og finner slekten bakover i tiden. Deretter tar man for seg "stamfedrene" og forsker deres

etterslekt. Når dette er gjort har man både opplysninger om anene og om nåværende slekt.

Vi har til nå funnet at Anne Regines farfar Hans Bårdsen, flyttet fra Idd til Eidsberg i 1817. Han var da enkemann, og det er så naturlig å lete under Copulerede (viede) for å finne et eventuelt nytt ekteskap. Vanligvis var man ikke enke eller enkemann lenge om det var små barn i familien. Allerede 22. mai 1817 står vielsen i Eidsberg kirke. Vi leser "Enkemand Hans Baardsen, Lindholpladsen, Nyegaard, 39 Aar med Pigen Christine Iversdatter Vestre Aas, 40 Aar. Cautionistere Halvor Aas og Hovel Nyegaard".

Men hvor var Hans Baardsen og hans første hustru fra? Dette problemet lar vi vente litt, for først må vi finne ut mer om sønnen Anders Hansen. Anders kom til Eidsberg 2 år gammel, og han kom til Varteig engang på 1853-tallet. Perioden mellom trengs å fylles ut.

I folketellingen for 1865 var Johannes 22 år og skulle dermed være født ca. 1843. Vi leser i kirkeboken for Eidsberg og finner at han var født 5. september 1844 på plassen Presteskoven under Prestegården. Foreldre var Anders Hansen og Ellen Maria Hansdt. Vi noterer ned faddere og oppdager at flere av dem må være nære slektninger. - Vi finner Hans Baardsen, som må være farfaren.

Nå heter Anders og Ellen henholdsvis Hansen og Hansdatter og da kan Johannes umulig være eldste.

Reglene for oppkalling var strenge og den første gutten skulle vanligvis bli oppkalt etter farfaren. Nå heter både farfar og morfar Hans så det blir å gå over i kirkeboka. Det slår til, for 9. november 1842 døpes Hans Christian og han har foreldrene Anders og Ellen. For sikkerhets skyld kontrollerer vi noen år fremover for det kunne hende at den førstefødte var avgått ved døden. Spedbarnsdødeligheten var nemlig stor.

Forts. s. 126

Ønskes kjøpt

Ønskes solgt

Etterlysninger

Etterlysning 10/92

Etterlysning - min forfedre

Kjenner noen til Lars Nils-son Skårmovangen. Han er min mormors far-fars-far, min tipp-tipp-oldefar. Så langt jeg vet ble han født 1816 i Tynset, eller han kom vandrende derfra. Ble gift i 1845 i Meldal med Anna Jonsdatter Jerpstadhalsen som er født i 1816 i Meldal på Gnr. 111 Jerpstad av mor Marit, etternavn ukjent, og så langt ukjent far.

De hadde følgende barn:

1. Nils Aspli født 6. februar 1841 i Meldal på Gnr. 112, Bnr. 4 Osplia, gift 1869 med Lava K. Ofstadhaugen.
2. Marit Aspli født 6. juni 1847 samme sted.
3. Jon Aspli født 22. august 1854 samme sted.

Arfinn Olav

Ljøkjell

Vassleitet 4, 7160

BJUGN

Etterlysning 11/92

I bygdebok for Tveit er Jonas Rosenvold nevnt under Rosenvold-ætta "antagelig kommet fra Danmark på 1600-tallet."

Fra andre kilder har jeg fått opplyst at han var sønn av Lauritz Lauritzen Rosen-

vold, f. ? - død 20/11-1689. Han var gift i 1. ekteskap med Kirsten Lauritzdotter, og de hadde også en sønn Lars, og en datter Malene.

L. Lauritzen er titulert som capitaine i armeen, men er ikke nevnt i Ovenstads offisersbiografier. Han døde på Morstue i Ø. Aker i 1689. Han eide også Nordre Lindeberg i Ø. Aker.

Jeg er interessert i opplysninger om L. Lauritzens aner, og om han eventuelt kom fra herresetet Rosenvold i Vejle, Danmark.

I en dansk publikasjon har jeg funnet eierne av Rosenvold helt fra 1350, men Rosenvold-navnet er ikke nevnt.

Kan noen hjelpe meg?

Arnfinn Borgemyr

Vivollåsen 16/13

4635 Kristiansand S

Kjenn din slekt. Forts. fra s. 124

Det gikk som regel ikke lang tid mellom vielsen og det første barnet så dagens lys. De giftet seg engang på 1840-41-tallet. Opplysninger om vielsen står imidlertid ikke i Eidsberg kirkebok, så Ellen må ha vært fra en annen kommune.

Men hvor skal vi lete? Det var sikkert ikke en pike langveis fra Anders hadde funnet. Kirkeboken for Askim gir ikke svaret. Heller ikke Trøgstad. Vi prøver Rakkestad, og det er med spenning vi åpner kirkeboken på "Viede personer". Året 1841 ga oss ikke svaret, men det kunne hende at de gikk inn i den hellige ektestand i begynnelsen av 1842. Med ett leser vi: "Ægteviede 20. Januar 1842 Ungkarl Anders Hansen, 26 Aar fra Eidsberg Prestegaard og Pige Ellen Maria Hansdatter 24 Aar fra Østbye. Cautionister Hans Christensen Østbye og Hans Hansen."

Dermed skulle det bli enkelt å finne hennes foreldre, men det skal vi ta for oss neste gang, samtidig som vi da vil se litt på den gotiske håndskriften.

De første artiklene i denne serien om slektsforskning sto 21., 23. og 26. juli. Flere følger senere.

Den gotiske håndskriften

En vordende slektsforsker møter mange problemer som må overvinnes. For det første skepsisen fra familien som ikke riktig kan forstå at man skal bruke tid på de gamle papirene. Dernest blir det så altfor tidkrevende. En får lett følelsen av at det hele stopper opp, og at en ikke oppnår de ønskede resultater.

Den største bøygen er kanskje den gotiske håndskriften. Skal man arbeide med gamle kilder, står og faller det hele med å kunne tyde det som er skrevet.

Hvordan skal vi nå lære denne skriften? I alle lækebøker om slektsforskning er alfabetet nedskrevet, dessuten en del eksempler på tekster. Dette er en stor hjelp, men det eneste middel er øvelse. Kan man få hjelp av andre, er meget vunnet. Ved å få forklart viktige forskjeller mellom bokstavene, blir det omsider mulig å lese de enkleste tekstene.

På 1800-tallet hender det skriften er meget vanskelig å tyde. Den er ofte preget av individuelle særtrekk ved siden av at det slurves en del med bokstavene. Merkelig nok blir skriften lettere å tyde etter hvert som vi beveger oss bakover i århundrene. 1600-tallets skrivere var gjennomgående nøyaktige når de skrev.

De får være en trøst at det neppe finnes noen som ikke en eller annen gang har problemer med å lese skrift fra "bladet". Ved siden av at bokstavene gjennomgår endringer fra hundreår til hundreår, er det stadig ukjente ord som dukker opp. I kirkebøkene bruker prestene latinske ord og uttrykk. Brudefolkene ble copuleret, public absolverede ble de som hadde stått til offentlig skrifte, natai og denati

Forts. s. 105

Oversikt over BBS'er som kjører Slekt-konferansen

OSLO: (HUB) Thunderball Cave tlf 02299441/299442 (Flere linjer)
LYNGDAL: Southboard BBS tlf 04343880 (fire linjer)
SANDEFJORD: Dasan Databank tlf 03459530 / 03458377 / 03458662
BODØ: Midnight Sun BBS tlf 08184545 / 08184645
DANMARK: Danish Key Board BBS tlf 045 32 47 30 40
KRAGERØ: Slekts-Forum BBS tlf 03990991
BERGEN: Unibase TBK Bergen tlf 05948298/948338
TRONDHEIM: PC's Nest BBS Trondheim tlf 07881370

Adresser til de andre nordiske foreningene:

DIS-Danmark
Formann Svend-Erik Christiansen
Hvedebjergvej 24
DK-8220 BRABRAND
Danmark

Datateknik för Släktsforskning rf
Box 264
SF-00171 HELSINGFORS
Finland

Föreningen DIS
Sandgatan 10kv
S-582 35 LINKÖPING
Sverige

DIS-Väst
c/o Roger Björkstam
Tungevägen 74
S-442 50 YTTERBY
Sverige

DIS-Öst
Formann Göran Tengnér
Kyrkvägen 13
S-182 74 STOCKSUND
Sverige

RETURADRESSE:

DIS-Norge
Pb. 47
1430 ÅS

Møteagenda

Medlemsmøte torsdag 28. januar 1993 kl. 19.00 i Hekkveien 9, Oslo.

Dagsseminar lørdag 13. februar på Universitet i Trondheim, Dragvoll.

**Årsmøte med museumsbesøk, Oslo Bymuseum, Frogner Hovedgård,
Oslo lørdag 20. mars kl 11.00**

**Dagsseminar med museumsbesøk en lørdag i april på Elverum,
Glomdalsmuseet.**

**Medlemsmøte torsdag 13. mai kl. 19.00 på Universitetet i Oslo,
Blindern.**